

NAPLÓ

Losonczi Pál Vas megyébe látogatott

Losonczi Pál, a Magyar Szocialista Munkáspárt Politikai Bizottságának tagja, az Elnöki Tanács elnöke hétfőre a kora délelőtti órákban kétnapos látogatásra Vas megyébe érkezett.

Az Elnöki Tanács elnökét Szombathelyen, a megyei pártbizottságban Horváth Miklós első titkár tájékoztatta a mintegy 285 ezer lakosú Vas megye politikai, gazdasági, társadalmi életéről, eredményeiről, gondjairól. Részletesen szól az oktatási és erőforrásokról, amelyek a megye dolgozóinak a kongresszusi határozatok végrehajtásáért, beszámolt az ipari, mezőgazdasági és egyéb üzemek kollektíváinak a termelékenységéről és a hatékonyság növeléséről, a termékek minőségének javításáról, az export fokozásáról és a költségek csökkentéséről szolgáló törekvéseiről.

Losonczi Pál délután a megyei vezetők társaságában felkereste a Remix szombathelyi leányvállalatát.

Vasi látogatása első napjának befejezéséig Losonczi Pál a széles körű társadalmi összefogással épült szombathelyi képtartó kereste fel.

A szocialista normák érvényesüléséért

A Legfelsőbb Bíróság teljes ülése

Hétfőn — dr. Szilberegy Jenő elnökletével — megtartotta idei teljes ülését a Legfelsőbb Bíróság. Az ülésen részt vett Katona Imre, az Elnöki Tanács titkára, Baranyai Tibor, a SZOT főtitkára, Rácz Albert, az Állami Bér- és Munkügyi Hivatal elnöke, Ladvánzky Károly belügyminiszter-helyettes, valamint a párt-, az állami és társadalmi szervezetek több vezető képviselője. Megjelentek a tanácskozáson a fővárosi, a megyei és a katonai bíróságok elnökei, valamint az állam- és jogtudomány képviselői. A teljes ülés megvitatta és elfogadta a Legfelsőbb Bíróság öt kollektívában az elmúlt években végzett munkáról szóló beszámolókat, s ennek ismeretében meghatározta a következő időszak jogpolitikai céljait és az ehhez kapcsolódó feladatokat. Megállapították, hogy a Legfelsőbb Bíróság teljesítette alkotmányos kötelezettségét. Saját itélkezése és a bíróságok elvi irányítása során megfelelő hatékonysággal látta el funkcióit a társadalmi védelmében, az emberi konfliktusok megoldásában, a jogok érvényesítésében, a kötelezettségek teljesítésében.

ben, a törvényesség biztosításában.

A teljes ülésen foglalkoztak a bűnözés helyzetével. Különös figyelmet fordítottak a társadalmunkra jellemző különösen veszélyes és súlyos bűncselekmények itélkezési gyakorlatára, ilyen bűncselekmények a közvilágítás szándékos megkárosítása, vagy hanyag kezelése, a gazdálkodásban jelentkező visszaélések, a közélet tisztaságát veszélyeztető korrupciós cselekmények, az állampolgárok személyes javait károsító betörések lopások, amelyek hovatovább a közrend és a közbiztonság sérelmét is jelentik. Ezeknek a bűncselekményeknek az elkövetőivel szemben — különösen, ha visszaesőkről van szó — a büntetésiszabásoknál a szigoritást látják indokoltnak.

A Legfelsőbb Bíróság teljes ülése fontos feladatként jelölte meg az állampolgári felelősség jogi eszközökkel történő erősítését, kiemelve: amennyire jelentős számban a szocialista demokrácia jogi eszközökkel való biztosítása, legalább annyira fontos ma az állampolgári felelősség és felelősség erősítése. Az állampol-

gári felelősségtelenség, felelőtlenség széles skálán jelentkezik a bíróságok előtt. A közlekedési szabályok kisebb vagy durva megsértése, az életveszélyt okozó testi sértés, a súlyos üzemi balesetig elmenő munkahelyi felelőtlenség, gyakran a teletszomszédok vitája, nemegyszer az adó-, a devizasabályok semmibevétele, sokszor még a szerződészegés is a felelőtlenség hiányára, a felelőtlenségre vezethető vissza. Az állampolgári felelőtlenség sokoldalú erősítése a büntető-, a polgári és a munkajogi eszközökkel egyaránt lehetséges és szükséges is.

A gazdasági jogvitákban a bíróságoknak nemcsak a tisztességtelen gazdasági tevékenység ellen kell fellépniük, hanem jogi eszközökkel erősíteniük szükséges a szerződések gazdaság-szervező szerepét, a tartós gazdasági kapcsolatokat, az áru, a termék, a szolgáltatások minőségének védelmét.

A családjogi törvény várható módosításáról is szó volt a teljes ülésen, hangsúlyozva, hogy a társadalmi

(Folytatás a 2. oldalon)

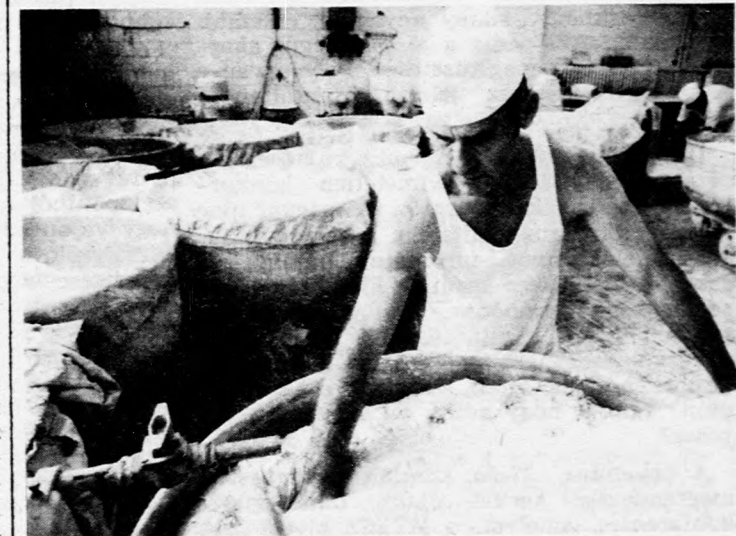

A süteményeknek nagy a keletje

Zsemleország

Két műszakban, több mint száz dolgoznak a Hajdú-Bihar megyei Sütőipari Vállalat Damjanich utcai üzemében. A hivatalos elnevezés helyett bizvást használhatnánk a zsemleország kifejezést, hiszen a megyeszékhely lakosainak naponta átlagosan 120 ezer darab zsemlet készítenek az ügyes mesterek. Két műszakban közel harmincféle „sütőipari termék” készül az üzemben. Vizes tészta, tejes tészta, egyszerű vajastészta, kenyértészta s töltelékmassza az alapanyag, amelyből az illatos kenyérféléket, süteményeket, zsemleket, zsúrkenyereket csinálják.

A százhatvan mázsa kapacitású üzem idei termelési értéke mintegy 48 millió forint. Ennél többet is tudnának termelni, ha lenne elég szakképzett munkaerő. Am a nehéz fizikai munkát, a műszakolást és a meleget nehezen szokják meg az üzembe kerülők.

Szabó I. László mesterszakmunkás 30 esztendeje dolgozik a szakmában

A zsemlet gépek formázzák, szakemberek vigyáznak (Fotó: Iklódy János)

SZOBOSZLÓI HELYZETKÉP

Ezeregyszáz gyermek jár óvodába

A VI. ötéves terv során Hajdúszoboszlón tovább bővült az óvodahálózat. 1980-ban 1032 óvodai hely volt, öt évvel később 1072. Jelenleg az óvodáskorúak elhelyezése megoldott. Összesen 1102 gyermek jár óvodába, 43 korszoportban nevelik őket 79 képesített óvónő által. Az elmúlt öt évben az óvodai helyek növekedése mellett a gyermeklétszám fokozatosan csökkent, így a zsúfoltság mérséklődött. Az elmúlt öt évben helyhiány miatt egyetlen 3-6 éves korú gyermeket sem utasítottak el. Az óvodák hosszabb idejű nyitva tartásához még mindig nincs elegendő óvónő, bár számuk szintén növekedett.

Korszerű, 1500 adagos főzőkonyha biztosítja a gyermekek napközis ellátását 21 dolgozóval. Javultak az óvodák működési feltételei: létesítettek tornatermet, kialakították központi mosodát, korszerűsítették a fűtést, világitást, bővítették az óvodai játszódudvart. Így is van még nyolc „szükségterem”, melynek kiváltása az elkövetkező évek feladata.

A tanköteles korúaknál teljessé vált az óvodákban az iskolai előkészítő. Igaz, a hátrányt egy-két év alatt nem lehetett kellő mértékben csökkenteni. Sajnos, változatlanul magas az iskolaéretlenség miatti felmentés, a visszatartás.

Sok segítséget nyújtanak a háttérintézmények: a logopédiai tanári hálózat, az egészségügyi, a nevelési tanácsadó, az állandó áthelye-

Napirenden a népfrentpolitika

Szerdán kezdődik a megyei munkásmozgalom-történeli hét

Hagyomány már megyénk közéletében ilyenkor ősziidőben a megyei munkásmozgalom-történeli hét megrendezése. Az MSZMP Hajdú-Bihar megyei Bizottsága, a megyei munkásmozgalom-történeli bizottság és a Hazafias Népfrent megyei bizottsága által rendezendő, november 27-ével kezdődő s egyébként immár nyolcadik alkalommal összehívott tudományos rendezvénysorozat címe: A Komintern VII. kongresszusán elfogadott népfrentpolitika jelentősége. A rendezvénysorozat a megyei pártoktatási igazgatóság szerdán délután 2 órai kezdettel kezdődő tudományos üléssel indul, amelyen a rendezvénysorozat

címének megfelelően előadás és egy korreferátum hangzik el. (Ez utóbbi is a témához kapcsolódik, szövetségi politikánk elméleti és gyakorlati kérdéseivel foglalkozik.) A plenáris tanácskozást szekcióülések követik a Hazafias Népfrent szocialista demokrácia fejlesztésében kifejtett tevékenységéről, a népfrentmozgalom 1956 utáni új vonásairól, valamint a közmegegyezés elméleti-gyakorlati kérdéseiről.

A megnyitó tudományos ülést követő napokban Debrecenben, Hajdúszoboszlón, Hajdúböszörményben, Hódmezővásárhelyen és Berettyóújfaluban kihelyezett tudományos ülések lesznek.

370 ezer lakás a VI. ötéves tervben

Ülést tartott az országgyűlés építési és közlekedési bizottsága

Hétfőn a Parlamentben ülést tartott az országgyűlés építési és közlekedési bizottsága. A testület tájékoztatót hallgatott meg a lakásellátás VII. ötéves fejlesztési programjáról.

Az előterjesztéshez Somogyi László építésügyi és városfejlesztési miniszter fűzött szóbeli kiegészítést. Egyebek közt elmondotta: a VI. ötéves terv végéig várhatóan 370 ezer lakás készül el, ez a tervezett mennyiség alsó határának felel meg. A VII. ötéves terv idején, tehát 1986-90 között 320-340 ezer lakás felépíté-

sével számolnak, s növelni kívánják a tanácsi bérlakások arányát. Ez a lakásépítési ütem európai mércével mérve is kielégítő, hiszen egyedül Finnországban épül ezer lakosra számítva több lakás, mint nálunk. Munkaprogram készült arra, hogy a következő három esztendőben a nagyszámú lakás és a pályakezdők lakáshoz jussanak.

A lakásépítés minőségének javítására szigorú intézkedéseket hoznak, a korábban körültekintőbb és súlyosabb szankciókkal járó minőség-ellenőrzést vezetnek be. (MTI)

Véres túsztatás Máltán

Vasárnap az esti órákban egy kommandóosztag, amely Egyiptomból érkezett a nap folyamán a valletai repülőterre, kiszabadította az Egyiptair Boeing 737-es utasszállító gépének utasait. A katonai beavatkozás azonban tragikusan nagy vérledezésekkel járt.

Sajtóértekezletet tart Hani Galal, az egyiptomi repülőgép kapitánya, aki maga is megsebesült a légiközlekedési baleset során. (Fotó: Reuters - MTI - KS)

A túsmentésre a máltai kormány adott felhatalmazást az egyiptomiaknak. A döntést Málta azután hozta meg, hogy a géprablók szemmel láthatóan — elkezdték halomra gyilkolni az utasokat, amiért követeléseiket — üzemanyagot kértek a továbbrepülésre — nem teljesítették.

Hani Galal gépparancsnok nem tudhatta, hogy a gépterítők valóban gyilkoltak a fedélzeten, de távolról sem tartottak ott, ahol állították, hogy tartanak: a hét ember közül, akikre rálöttek, a hírek szerint csak egy halt meg valójában, a többi — sebesült — még túlélhetne volna a borzalmat.

Igy azonban az utasok többsége elpusztult. A gép, amely vasárnap virradóra szállt fel Athénből Kairó felé, és Milosz görög sziget térségében került egy terrorista osztag hatalmába, vasárnap délelőtt óta a valletai légikikötő egyik elszigetelt övezetében várakozott. Néhány kilométernyire távolabb — máltai engedéllyel — egyiptomi kommandóosztag várta a parancsokat. Ez a kommandó a nap folyamán érkezett a máltai kormány engedélyével, és sötétedés után támadott.

A különítményesek begyakorolt szokása szerint az egyiptomi katonák először berobbantották a Boeing 737-es két bejárati ajtaját. Ezt észlelve, a géprablók az utasok és a személyzet ellen

fordultak. Gránátokat robbantottak az utastérben és lövöldöztek.

Amikor ez történt, az Egyiptair repülőgépén — bár a végső adatok majd csak később lehet tisztázni — nyolcvanhat ember lehetett. Volt, akit korábban sebesült vagy épségben elengedtek. Közülük legalább ötven halt meg a gépterítők golyóitól, a kézigránátok szilánkjaitól, vagy szenvedett halálos égési sebesüléseket a tüzből, ami a támadás után az utastérben kitört. Úgy vélték hétfőn reggel, hogy a géprablók — akiknek csoportját egyes források három, mások négyfőnyinek tartják — maguk is meghaltak. Az ötven halott között nyolc kisgyermek is van.

Hani Galal parancsnok mindvégig az egyik terrorista revolverének volt a rabja. A túsmentési kísérlet idején rálöttek: ő lebukott, de baltával sikerült megöl-

nie támadóját. Később, az éjszakai órákban, láthatólag sebesült, azt mondta: egyetértett az egyiptomi kommandóakcióval, mivel a gépterítők beteges örömeik közül kiszemelt áldozataikat. Az egyiptomiak — szerinte — jól hajtották végre a megbízást, de nem volt szerencsésük.

Közvetlenül a beavatkozás után már sejteni lehetett, hogy az akciónak nagy ára volt; a valletai rádió azonnali véradókat toborzott. Kairóban a televízióállomás műsorát megszakítva először azt közölte, hogy minden utast sikerült megmenteni. Ezután rendkívüli híradásban csak arról tájékoztattak, hogy az egyiptomi kommandó tagjai maradtak sértetlenek. A televízióban hazafias indulókat játszottak, lekesítő filmeket vetítettek.

Athén és Kairó most egymásra mutogat. Görög részről azt állítják, hogy a túszejtésre és robbantásra alkalmas fegyverek már az Egyiptair gépén voltak, amikor az Athénben szállt. Az egyiptomiak, a maguk nagy biztonsági készültségére hivatkozva, ezt képtelenségnek tartják.

A géprablók kilétét csak találgatni lehet. Ők maguk az „egyiptomi forradalom” nevű szervezet harcosainak neveztek magukat. Ugyanilyen néven vállalta magára egy terrorista csoport tavaly Kairóban egy izraeli diplomata megsebesítését, az idén pedig egy másiknak a meggyilkolását. Ahmed Esmat Abdel-Megid egyiptomi külügyminiszter vasárnap — mielőtt útra kelt Párizsba — cáfolta azt, hogy létezik egy ilyen fegyveres belföldi csoport. (MTI)

Maróthy László Szófiába utazott

Maróthy László, a Minisztertanács elnökhelyettese, a magyar-bolgár gazdasági és műszaki-tudományos együttműködési bizottság magyar tagozatának elnöke hétfőn Szófiába utazott, ahol részt vesz a bizottság 20. ülésén. Búcsúztatására a Ferihegyi repülőtéren megjelent Georgij Pangelov követancs, a Bolgár Népköztársaság budapesti nagykövetségének ideiglenes ügyvivője.

Hétfőn Szófiába érkezett Maróthy László, a Minisztertanács elnökhelyettese, a magyar-bolgár gazdasági és műszaki-tudományos együttműködési bizottság magyar tagozatának elnöke. A szófiai repülőtéren Andrej Lukanov miniszterelnök-helyettes, a bizottság bolgár tagozatának elnöke fogadta.

(MTI)

Kínai és magyar tévések együttműködése

Három évig tartó tárgyalások után hétfőn Pekingben a Magyar Televízió képviselői előzetes egyezményt írtak alá kínai partnerekkel Puccini Turandot című operájának megfilmesítésére. A rendező Szentár Miklós lesz. A zenei felvételeket májusban és júniusban Magyarországon fogják elkészíteni, a képfelvétel pedig szeptemberben, októberben Kínában. A stáb eredeti helyszíneken, így a pekingi tiltott városban fog dolgozni. Itt négy éve egy másik nemzetközi produkciót is forgattak már: a Magyarországon is vetített Marco Polo-sorozatot. (MTI)

Hivatalos totónyeremények

A Sportfogadás és Lottó Igazgatóság közlése szerint a totó 47. játékhetének végleges adatai a következők. Berakozott 9 548 027,5 darab szelvény. Nyereményalap 25 521 877 forint. Jutalom 2 320 171 forint, I. nyerőosztály nincs, a II. nyerőosztályra egyenként 11 600 853, a III. nyerőosztályra 11 600 853 forintot fizetnek, IV. nyerőosztály nincs.

13 plusz 1 és 13 találatos szelvény a mérkőzéstörlesek miatt nem volt. 12 találatos szelvény 5518 darab, nyerevényük egyenként 2018 forint, 11 találatos szelvény 70 245 darab, nyerevényük egyenként 132 forint. A 10 találatos szelvények nyerevénye nem érte el a 20 forintot, ezért nyerevényük a 11 találatosok között került felosztásra.

A kifizetés időpontja november 30-tól. (MTI)

A Magyar Nemzeti Bank tájékoztatója

Hivatalos devizaárfolyamok
Érvényben: 1985. november 23-án

Devizanem	vételi árf. 100 egységre	közép	eladási árf. Ft-ban
Angol font	7 022,39	7 029,82	7 036,45
Ausztrál dollár	3 308,37	3 311,68	3 314,99
Belga frank	36,29	36,38	36,47
Dán korona	516,54	517,06	517,58
Finn márká	868,78	869,65	870,52
Francia frank	612,93	613,54	614,15
Hollandi forint	1 656,83	1 660,49	1 664,15
Japán jen (1000)	238,71	238,95	239,19
Kanadai dollár	3 479,56	3 483,04	3 486,52
Kuvaiti dinár	16 515,58	16 532,11	16 548,64
Norvég korona	622,09	622,71	623,33
NSZK márká	1 867,85	1 869,72	1 871,59
Olasz líra (1000)	27,63	27,66	27,69
Osztrák schilling	265,66	265,93	266,20
Portugál escudo	20,83	20,86	20,89
Spanyol peseta	30,35	30,38	30,41
Svájci frank	2 281,03	2 283,31	2 285,59
Svéd korona	620,15	620,77	621,39
Tr. és cl. rubel	2 797,20	2 800,00	2 802,80
USA dollár	4 787,87	4 792,66	4 797,45
ECU (Közös Piac)	4 128,54	4 132,67	4 136,80

Az államközi megállapodásokon alapuló hivatalos árfolyamok változatlanul az 1985. november 19-i közlések megjelölésén vannak érvényben.

A genfi csúcstalálkozót értékelte az SZKP KB Politikai Bizottsága

Moszkva, 1985. november 25. (MTI) — Mihail Gorbacsov és Ronald Reagan genfi találkoztát értékelte Moszkvában megtartott ülésén az SZKP KB Politikai Bizottsága. A PB maradóképpen jóváhagyta az SZKP KB főtítokára által végzett munkát, a tárgyalások eredményeként létrejött megállapodásokat és a találkozó kiadott közös nyilatkozatát.

A Politikai Bizottság megállapította, hogy a genfi találkozó a nemzetközi élet nagy politikai eseménye volt. Elvi jelentőségű eredménye, hogy a Szovjetunió és az Egyesült Államok vezetője közös dokumentumban jelentette ki: nukleáris háborút nem szabad elkezdni. Hangsúlyozták, hogy el kell kerülni bármilyen — nukleáris, vagy hagyományos fegyverekkel vívott — háborút a Szovjetunió és az Egyesült Államok között és kötelezték magukat arra, hogy nem törekedjenek katonai fölény megszerzésére. A tárgyalások kedvező hatást gyakorolhatnak a mai nemzetközi kapcsolatokban uralkodó politikai és pszichológiai légkörre, javíthatják a kapcsolatokat, s csökkenthetik a nukleáris háború kirobbanásának veszélyét. A találkozó utat nyitott egy olyan párbeszéd előtt, amelynek célja a szovjet-amerikai kapcsolatok és az egész nemzetközi helyzet javítása.

A Politikai Bizottság ülése lezárta: a genfi találkozó is meggyőzően bizonyította, hogy helyesek voltak az SZKP és a szovjet állam által az utóbbi időszakban tett kezdeményezések, lépések, amelyek célja a nemzetközi biztonság legfontosabb kérdéseinek megoldása: a háborús veszély csökkentése, az államok közötti kapcsolatok radikális javítása.

A testület felhívta rá a figyelmet, hogy a szovjet-amerikai kapcsolatokban ezen túl is a biztonság kérdésköre lesz a meghatározó, amelyen belül a legfontosabb kérdés a világ militarizálásának megakadályozása, s a nukleáris fegyverzetek hozzá szervesen kapcsolódó csökkentése. A genfi találkozó eredményeit el kell használni annak érdekében, hogy meggyorsuljanak a nukleáris és ürfegyverzetekről folytatott szovjet-amerikai tárgyalások.

Ezekről szólva a Politikai Bizottság megállapította, hogy a két fél javaslati bizonyos pontokon találkoznak egymással. Ez lehetővé teszi, hogy keressék azokat a kölcsönösen elfogadható megoldásokat, amelyek a csapásmérő ürfegyverzetek kifejlesztésének tilalma esetén a nukleáris fegyverzetek radikális csökkentését eredményeznek. A tárgyalások folytatódása azonban nem szolgálhat igazolással a fegyverkezési hajszához, s nem leplezheti el azt.

Magyar-vietnami árucseré

Hanoi, 1985. november 25. (MTI) — November 25-én Hanoiban aláírásra került az 1986. évi magyar-vietnami árucseré-forgalmi és fizetési jegyzőkönyv. A megállapodás a közelmúltban aláírt tervhatalok közötti tervkoordinációs jegyzőkönyv előirányzatainak figyelem-

bevételével a forgalom mintegy 20 százalékos növekedését irányozza elő, amely így eléri a 60 millió rubelt.

A jegyzőkönyvet magyar részről Herkner Ottó külkereskedelmi miniszterhelyettes, vietnami részről Nguyen Tu külkereskedelmi miniszterhelyettes írta alá.

A Legfelsőbb Bíróság teljes ülése

(Folytatás az 1. oldalról)

valóság messzemenő figyelembevételével kell majd alakítani az új szabályoknak megfelelő gyakorlatot. A Legfelsőbb Bíróság teljes ülése meghallgatta és elfogadta a fegyelmi tanács elnökének beszámolóját és megválasztotta az új fegyelmi tanácsot.

Dr. Szilbereky Jenő, a Legfelsőbb Bíróság elnöke zárszavában kiemelte: a Bíróságok a jogszabályok betartásának követelménye mellett a társadalmi igazságosság érvényesülése is megkívánja, hogy a törvénykezés eszközeivel is biztosítsuk a termelőmunkában, a mindennapi életben a szocialista normák érvényesülését. Az egészséges közgondolkodás ma érzékenyebb a társadalmunktól idegen jelenségekre, a törvények megsértésére, mint korábban. Az igazságszolgáltatás

feladata a negatív jelenségek kiküszöbölése, megelőzése mellett az előrevívó társadalmi folyamatok erősítése is. A szocialista törvényességnek az igazságszolgáltatás útján való biztosítása különös jelentőségű, mert ez a törvényesség ma politikai, állami életünk alapvető és nélkülözhetetlen eleme.

A teljes ülésen részt vevők és a felszólalók — közöttük Varga Péter, az MSZMP Központi Bizottságának osztályvezetője, dr. Markója Imre igazságügyminiszter, dr. Sziggyártó Károly legfelsőbb ügyész és Möröcz Lajos altábornagy, honvédelmi minisztériumi államtitkár — sokrétűen elemezték a jogélet, a szocialista törvényesség, az igazságszolgáltatás más időszerű kérdését is, majd egyhangúlag elfogadták a következő időszak ítélezési feladatairól szóló előterjesztést. (MTI)

NYERESÉ

Még n

Ma nyereséges hosszú távon jóket felmutatni helyen egyenesen tatvány számba magyarálatnak mondjuk sok a partnere, nagyok géi... a kicsinek mert például a fizető nagyvállalatok egymás utána visszahozza a jobbna teket, kooperáció

Manapság az lehet biztos a amelynek kiugró vannak. S abban az idei nyereségja ismételn. Ev zeledvén valós egyre többen vállalatok és között számvetésben vizsgálják gük tevékenység tükrében. Ez, amelyik nem színen látható vissza szemlélt hozzaértők minte képen, a belső tájékozódhatnak.

Bartha Ferenc ményi Faipari V gatóját arra kért ze a vállalat ez eredményeinek széljen annak embernek a amelynek kősző az idén a cég rekordnyereséget hetnek el.

— Mivel még az évnek, korain számvetést, de tény: eddig 17 a nyereségünk, 19 is lesz. Ez a forintos termelés amit év végéig a tervezett 110 h pest szép eredm mi van mögötti munka. De nem fektív termelés mert az, hogy n rendeléseink, és eladni termékei con, az csak egy ményőnlővő tén Meg vagyok ró hogy a belső normák, a mu

A jobb szemé Bihar megyei daltetésének. A

A jobb szemé Bihar megyei daltetésének. A

Legfontosabb: a minőség

Vigyázat, hamisítják! Ma már csak az idősebbek emlékezhetnek a reklámszövegre, amellyel a régi híres cégek portékáikat védte. Arra figyelmeztettek, hogy az általuk gyártott termék hasonmását is lehet kapni, csak hogy silány anyagból, rosszabb kivitelben. Aki pedig a jó minőségűt akarja, az vizsgálja meg tüzetesen, helyen van-e a védjegy. Mert az jelzi a garantáltan jó minőséget.

Igen, valaha létkérdés volt a minőség őrzése és javítása, a kíméletlen konkurenciaharc is rákényszerítette. A magyar ipar sok vonatkozásban állta is a versenyt: izozók, elektromos turbináink, hajóink, a sokfajta élelmiszer: korának kiválóságai közé tartoztak Európában, a világban. És ma mi a helyzet a minőséggel? Igaza van-e a közvélekedésnek, amely a hazai terméket alsóbbrendűnek ítéli, szalad a külföldi után? Igaz-e, hogy amit mi csinálunk, az rossz?

A november 27-én, szerdán Budapesten megrendezésre kerülő újabb minőségügyi konferencia, amelyet a MTE SZ hívott össze, a Magyar Szabványügyi Hivatallal, elsősorban arra a kérdésre keresi a választ: mit tehet a gazdaságirányítás a javuló minőségért? Mert a feladat nagy erőfeszítéseket igényel továbbra is. Kétféle, évente legalább 5 milliárd forint kár keletkezik a termékek silány kiviteléséből. Mindez külföldön is megingathatja hírnevünket és piaci pozícióinkat, és mindennapos bosszúságokat okoz a hazai vásárlóknak. Ilyen például a kétezer-ötszáz forintos női csizma, amelynek cipzára egy hét után tönkremegy: a 22 ezer forintos színes televízió, amelyet nem sokkal a garanciaidő után már javítani kell. A minőség tehát közérzetet is formál nálunk, bizalmatlanságot kelt tudatunkban: netán minden magyar áru gyenge minőségű.

A magyar műszaki értelmiséget is zavarják ezek a fenntartások. Elmondják, valaha hazafias tett volt a hazai termékek vásárlása. S ma is egyes nyugati országokban a határokon belül gyártott sokkal drágább az importnál. Abban viszont egyetértenek, hogy az itthoni áruk kultuszért a termelőnek meg kell vívnia, a bizalmat el kell hódítania. S ezt csak minőséggel lehet. Ebből a felismerésből ered a MTE SZ eddigi konferenciáinak következtetése: iparunkban meg kell teremteni a gyártás közbeni hatékony minőségirányítást. El kell érni, hogy a minőségellenőrzés — amely eddig inkább a selejt kiszűrésére volt jó — minőségbiztosítássá fejlődjék.

A szigorú minőségirányításnak igen fejlett módszerei vannak az ipari áramokban. Egész tervezési rendszerek, technológiai sorok garantálják a termékek magas paramétereit. Ezek az üzemek ma már abban is versenyeznek, ki költ többet a korszerű minőségellenőrző berendezésekre, ki használ fel jobb, tartósabb anyagokat, alkatrészeket. Teljes üzemeket forgatnak fel a jobb minőség biztosítása érdekében: a megváltozott gyártási programok, sorrendek kíméletlen bevezetésével, a munkafegyelm

fokozásával segítenek a bajokon. Nálunk sem ismeretlen egészen a minőségirányítás a Rába Vagon- és Gépgyár, az Egyesült Izzó ilyen rendszereknek köszönhetően tud jó produkálni, eladhatót a legigényesebb külföldi piacon is.

A mostani tanácskozás azt helyezi nagyító alá, hogyan lehetne szélesebb körben elterjeszteni ezeket a megoldásokat. A konferencia előadói abból indulnak ki, hogy a minőség követelményét már a gazdaságirányítás szintjéről kell meghatározni. Ebből a szempontból érdekes lesz annak vizsgálata, hogy vajon az idén bevezetett új gazdasági szabályok, a vállalati irányítási szervezet fejlesztése hogyan hatott és hat ma a termékminőségre. Világos ugyanis, hogy a gyár csak akkor szedi össze erejét, ha ez kifizetődik számára, ha a jobb termék több nyereséget hoz, mint a rosszabb. Nem rejtik véka alá az előadók azt a feltételezésüket, hogy nálunk ma még kevés az anyagi, a piaci ösztönzés a jóra, mint ahogy az is igaz, hogy sajnos a kiváló termékeket gyártó üzemek nagyobb bevételeiből támogatják az eladhatatlan árukat kibocsátó, s ezért veszteséges vállalatokat.

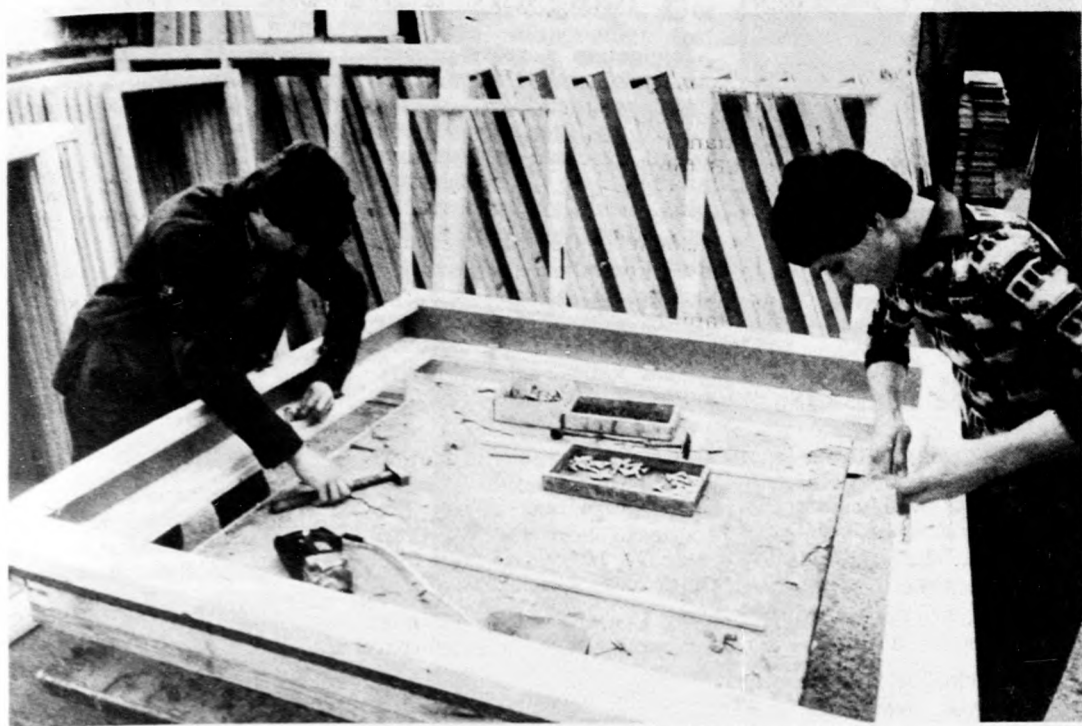
Nemrégiben országos felmérés készült, amely bizonyította, nálunk a mennyiségi hiányoknál sokkal szembetűnőbb az alacsony minőség. A minőségért tekintve gyártmányaink lemaradása árucseréponként 3-8 év. Egyes fogyasztási cikkeket gyártó cégek külföldön már 6-8 évet garantálnak termékeik két javítása között. Gyakorlatilag ezek a termékek gyorsabban elavulnak, mint meghibásodnának. Igaz, ilyen tökéletes termékeket csak aránylag nagy szériában kifizető gyártani, ahol a darabszám bőven megtéríti a minőségirányításra költött nem kis összegeket. Félő tehát, hogy a magyar ipar kicsiny hazai, vagy bonyolulttá váló külföldi piaci igen nagy szériákat nem tesznek lehetővé. A szakemberek ezért felvetik, hogy a KGST keretében megvalósuló szakosodás, integráció hathatós eszköze lehetne a jobb minőség elérésének: érdemes lenne minőségi oldalról is átgondolni, milyen tartalmakkal rendelkezünk a szocialista partnerekkel való gazdasági együttműködésben.

Építőmunkánk célja az életkörülmények formálása. Tudjuk, az életminőséget kell javítanunk. Ez pedig elválaszthatatlan a bennünket körülvevő javak, a minket szolgáló eszközök, munkatárgyaink minőségétől. Túl vagyunk egy fontos meznyen: ami életünkhöz alapvetően hozzátartozik, abban nem szenvedünk komoly mennyiségi hiányt. Most a minőségre kell összpontosítani. Lehet, a nálunknál gazdagabb országokban ez könnyebben megy? A szerdán kezdődő VI. minőségügyi konferencia minden bizonnyal azt a jelszót hirdeti meg: nem vagyunk olyan gazdagok, hogy a drága anyagot, s energiát, valamint a pótolhatatlan emberi alkotó erőt rossz minőségű termékekbe öntjük. Ilyen okkal ítélnéljük a konferenciát fontos eseménynek, a témát pedig meltnónak az állandó követésre, napirenden tartásra.

Komornik Ferenc

NYERESÉGTÜKÖR

Még nincsenek a csúcson

Ma nyereségesen dolgozni, hosszú távon jó eredményeket felmutatni nehéz. Sok helyen egyenesen bűvészművészet számba megy. A nagyvállalatnak azért, mert mondjuk sok a kooperációs partnere, nagyok a költségei... a kicsinek meg azért, mert például az eddig jól fizető nagyvállalati partnerek egymás után mondják vissza a jobbnál jobb üzleteket, kooperációkat.

Manapság az a cég sem lehet biztos a jövőben, amelynek kiugró eredményei vannak. S abban sem, hogy az idei nyereségét meg tudja ismételni. Ev végéhez közeledve valószínű, hogy egyre többen tartanak a vállalatok és szövetkezetek között számvetést, s egyre többen vizsgálják meg cégük tevékenységét a nyereség tükrében. Olyan tükör ez, amelyik nemcsak a felszínen láthatókat vetíti vissza szemlélődőknek, a hozzáértők mintegy röntgenképen, a belső bajokról is tájékozódhatnak.

Bartha Ferencet, a bősörményi Faipari Vállalat igazgatóját arra kértem, elemezze a vállalat ez évi várható eredményeinek forrását. Beszéljen annak a háromszáz embernek a munkájáról, amelynek köszönhető, hogy az idén a cég történetében rekordnyereséget könyvelhetnek el.

— Mivel még nincs vége az évrnek, korainak tartom a számvetést, de a rekord az tény: eddig 17 millió forint a nyereségünk, s év végéig 19 is lesz. Ez a 127 millió forintos termelésünkhöz — amit év végéig produkálunk a tervezett 110 helyett — képest szép eredmény. S hogy mi van mögötte? Rengeteg munka. De nemcsak az effektív termelésre gondolok, mert az, hogy nőttek a megrendeléseink, és sikerült jól eladni termékeinket a piacon, az csak egy a sok eredményező tényező közül. Meg vagyok róla győződve, hogy a belső szervezés, a normák, a munkafolyamátok

tervezése, a technológia megvalósítása mind-mind közrejátszott.

A bősörményi faipari cégnek három fő profilja van; ajtókat, ablakokat gyártanak három TÚZEP-vállalat részére, ez hozzá a legtöbb árbevétel. A másik kettő a koporsó- és a ládagyártás, körülbelül egyforma termelési értéket képvisel. A háromszáz dolgozónak csak körülbelül egyharmada szakmunkás. A fluktuáció elég nagy. A munkamorál? Nos, ez kényes téma. Ha az igazat akarjuk közölni, el kell mondanunk, nem volt mindig ilyen jó, mint az idén. Sok volt a veszteségidő, s amit tagadjuk, nagy volt az alapanyag-pazarlás is. Ez egy tüzetesebb vizsgálat után derül csak ki. Olyan vizsgálat után, amikor az új vállalatvezetők feltérképezték az üzemek teljesítőképességét és a tényeket. Kiderült, hogy lehet (kell) takarékosabban dolgozni. A vizsgálatok eredményeként nyolc(!) százalékkal csökkentették a többletanyagfelhasználást. Megszüntették tehát a pazarlást. Minden területen úgy szervezték meg a munka- és technológiai folyamatokat, hogy a lehető legkevesebb legyen az állás- és a veszteségidő. Rendet csináltak tehát a fejekben és az üzemekben egyaránt.

A rendcsinálás persze még nem minden, amit az eredményes munka érdekében tettek. Lehetőségeinkhez képest a technológiát is korszerűsítették. Az egyik üzemben ma már annak eredményeként sürített levegővel működő szerszámokkal dolgozhatnak a munkások. Ezt a fejlesztést a többi üzemben is szeretnék megvalósítani. Ez volt az adalék, a plusz a folyamatos termeléshez, a meglévő üzemekhez. A felfutásnak, a sikereknek előreláthatóan nem lesz vége december 31-én. A faipari vállalat — az igazgató szerint — képes a megújulásra. S mindehhez a jövőre nem lehet számítani, hiszen

nak. Az üzlet mellé, amelyet Bősörményben nyitottak meg, s termékeikből évente már 9 millió forintot forgalmat bonyolítanak le, egy bemutatódó terméket is szeretnének nyitni. Termékeiket itt tennék közszemlére. Mert nemcsak a nagy megrendelőknek, a lakosságnak is szeretnének dolgozni.

Jövőre már az idei tényleges nyereséget is túl akarják szárnyalni; eleve 20 millió forintot terveznek. Ha a termékeik továbbra is kellenek lesznek a piacon, ha bírják a harcot a konkurenciával, s ha sikerül a gyarmekágygyártást — amely ma alacsony termelési értékű képviselő profil — felfuttatni. Igaz, sok a feltehetően mód, ám minden tervüknek van reális alapja. Az idei esztendő tehát rekord. De még nem csúcs a cég történetében.

Iván Gizella

A tanács erszénye

Alig néhány hét van már csak hátra ebből az esztendőből, hamarosan 1986-ot írunk. S ez az év nemcsak egy új ötéves terv kezdetét jelzi, hanem azzal együtt megmégvalózik a tanácsok gazdálkodásának rendszere is.

Az elmúlt hónapokban — sőt években — rendkívül sok szó esett már a helyi tanácsok önállóságáról, felelősségéről, ami azonban gyakran csak elvi kíváncsalmag maradt. Ha a községi vagy a városi tanács nem tudott tető alá hozni egy fejlesztést, beruházást, azonnal felfelé, a megyére mutogatott, mondván: nem kapott hozzá elegendő segítséget, anyagi támogatást. Mások arra hivatkoztak a helyi tanácsi vezetők, hogy a gazdálkodási rendszer kötöttsége, a költségvetési alap, illetve az úgynevezett célcsoportos támogatások merev elköltöttsége miatt képtelenség rugalmasan, önállóan gazdálkodni. A „pántlikázott” pénzek időszakában a tanácsnak jószerivel alig volt gazdálkodási felelőssége: gyakorlatilag minden forintnak pontosan előre meghatározott helye volt. S amelyik tanács ügyeskedni próbált, a lakossági igények jobb kielégítése érdekében kiskapukat keresett a szabályozás dzsungelében, előbb-utóbb bizony számíthatott a felettesek szigorú megrovására.

Igaz viszont, ha valóban megoldhatatlan, lehetetlen helyzetbe került a községi, városi költségvetés, még mindig maga mögött tudatta a megye segítségét, támogatását.

Nos, ez a sokak számára kényelmes helyzet január elsejétől alapvetően megváltozik. Félreértés ne essék: a tanácsoknak az új gazdálkodási rendszerben sem lesz lényegesen több pénzük a jelenleginél, sőt... Rajtuk múlik viszont, mennyi saját bevételre tudnak szert tenni, teljes felelősséggel döntenek arról, mire költik a pénzt.

Az egyik leglényegesebb változás, hogy megszűnik a külön fejlesztési alap, a külön költségvetés, nem lesznek célcsoportok. Az egységes tanácsi pénzalap felhasználásáról a tanácsostestület központosított és éves tervükben döntenek. Természetes dolog — ezt a pénzügyi törvény is előírja —, hogy elsőbbséget kell adniuk a meglévő intézmények működtetésének, fenntartásának. Nem zárhatják be például a felújításra váró óvodát azért, hogy az így megmaradt pénzből mondjuk sportpályát építsenek. Azt viszont már megengedhetik, hogy takarékosabb gazdálkodással bizonyos összegeket átcsoportosítsanak az intézményműködtetésről fejlesztésre vagy éppen fordítva. Korábban ilyen lehetőség egyáltalán nem volt.

A tanácsnak helyi bevétel mellett a fejlesztések legfontosabb forrása a lakosság

száma szerint elosztott fejkvótapénz lesz, melynek nagyságát a megyei tanácsok differenciálják, a településhálózat-fejlesztési célok ismeretében határozzák meg.

A népgazdasági tervben meghatározott tanácsi fejlesztési lehetőség mintegy 30 százaléka a megyei tanácsok úgynevezett céltámogatásként, pályázattal bocsátják majd a helyi tanácsok rendelkezésére. A pályázatok sorsának eldöntésénél természetesen fokozottan figyelembe veszik majd a települések közötti elátottsági különbségeket, különös tekintettel a kistelepülések népességmegtartó képességének javítására.

Rendkívül fontos hangsúlyozni, hogy az új gazdálkodási rendszerben a helyi tanácsoktól a bevételi forrásokat elvenni nem lehet, az esetleges bevételi többlettel tehát a községek, városok rendelkeznek. Igaz viszont ennek a másik oldala is: a bevételi kieséseket is nekik kell áthidalniuk. Ez megfelelő óvatosságra int, rendkívül átgondolt, a bevételre arányos tervezésre ösztönöz.

Joggal merül fel persze a kérdés: mi történik akkor, ha a tanács mégis túlköltekezett? Hiszen a helyi népképviselőlet mégsem kerülhet gazdasági csődbe.

Nos, az új szabályozás egyik lényeges vonása éppen az, hogy a tanácsok esetleges súlyos anyagi gondjainak megoldására — kivéve természetesen az elemi kárt — a jövőben nem adható állami támogatás. Így azt is világosan látni kell, hogy az a tanács, amely nem mér fel reálisan bevételait és kiadásait, esetenként tartós pénzügyi hiányra, sőt fizetési képtelenségre is számíthat. Ilyenkor a pénzügyi egyensúly helyreállítása érdekében — az alapellátás csorbítása nélkül — előírnyzatait megváltoztathatja, átcsoportosíthat, átutemezhet, egyes terveiről le is mondhat. Lehetősége van például arra, hogy a nem alapvetően fontos, beruházást leállítsa, késleltesse, pótlólagos pénzügyi forrásokról gondoskodjon. Így a jogszabályi keretek között emelhet adókat, növelheti az ár- és díjbevételeket, bérbe adhat, értékesíthet állóeszközöket, meghatározott feltételekkel hitelt, az OTP-től gazdálkodási előleget vehet fel.

Talán ezek a példák is érzékeltetik, hogy a tanácsoknak 1986. január 1-től már valóban gazdálkodniuk kell, sokat hangzatosított önállóságuk pénzügyileg is megalapozódik. Sokkal inkább rajtuk múlik majd, milyen életkörülményeket, ellátási színvonalat tudnak biztosítani településük lakosságának.

Deák András

VÁLLALATI JÖVEDELEMSZABÁLYOZÁS

Hogyan támogatjuk a szelektív fejlesztést?

A Minisztertanács október végén fogadta el a jövő évi vállalati jövedelem- és keresetszabályozást. A határozat érthetően nagy érdeklődést keltett, hiszen a vállalati vezetők ennek alapján számíthatják ki, hogyan is gazdálkodhatnak az 1986-os esztendőben. A szabályozómó-

Beruházási adókedvezmény

Mindez érthetően rányomja a bélyegét a mostani módosításokra, amelyeknek egyetlen részletével foglalkozunk: miként segíti elő a fejlesztést? Természetesen, a 70-es évek nagy beruházási hullámainak visszatérésére nem lehet számítani, hiszen

disztás olyan helyzetben ment végbe, amikor a gazdálkodás eredményei elmaradtak a várakozástól. A konvertibilis elszámolású export a tervezettnél rosszabbul alakult, az ipartól is többet várt a vezetés, és bizony, rosszabbodott a költségvetés pozíciója is.

ennek nincsenek meg a feltételei. Viszont a gazdasági fejlődés meggyorsítása megköveteli, hogy bizonyos tevékenységek az átlagnál jobban fejlődhessenek.

Éppen ezért az exportfejlesztő beruházások, valamint a kiemelt központi fejleszté-

si programok zöld utat kaptak a jövőben, utánuk csak nyolcszázalékos felhalmozási adót kell majd fizetni. Miután idén a beruházásokat 18 százalékos adó terheltte, ez mindenképpen jelentős kedvezménynek számít. S a terv szerint 1986 második felétől a vállalati beruházások ösztönzése érdekében a felhalmozási adó 3 százalékkal, vagyis 15 százalékra mérséklődik. Persze, mondhatnánk, kevés lesz az immáron elengedhetetlenül szükséges fejlesztések beindításához ez a kedvezmény, különösen, ha emellett más csatornákon nő az elvonás. Mint például a nyereségadónál, ahol 35-ről 40-re emelkedik az adó.

ket már régen megfogalmazta a kormányzat, még mindig rendkívül lassú az előrehaladás — nem sikerült a támogatásokat leépíteni. S a költségvetés rosszabbodó pozíciója is az elvonás növelésére kényszeríti az irányítást.

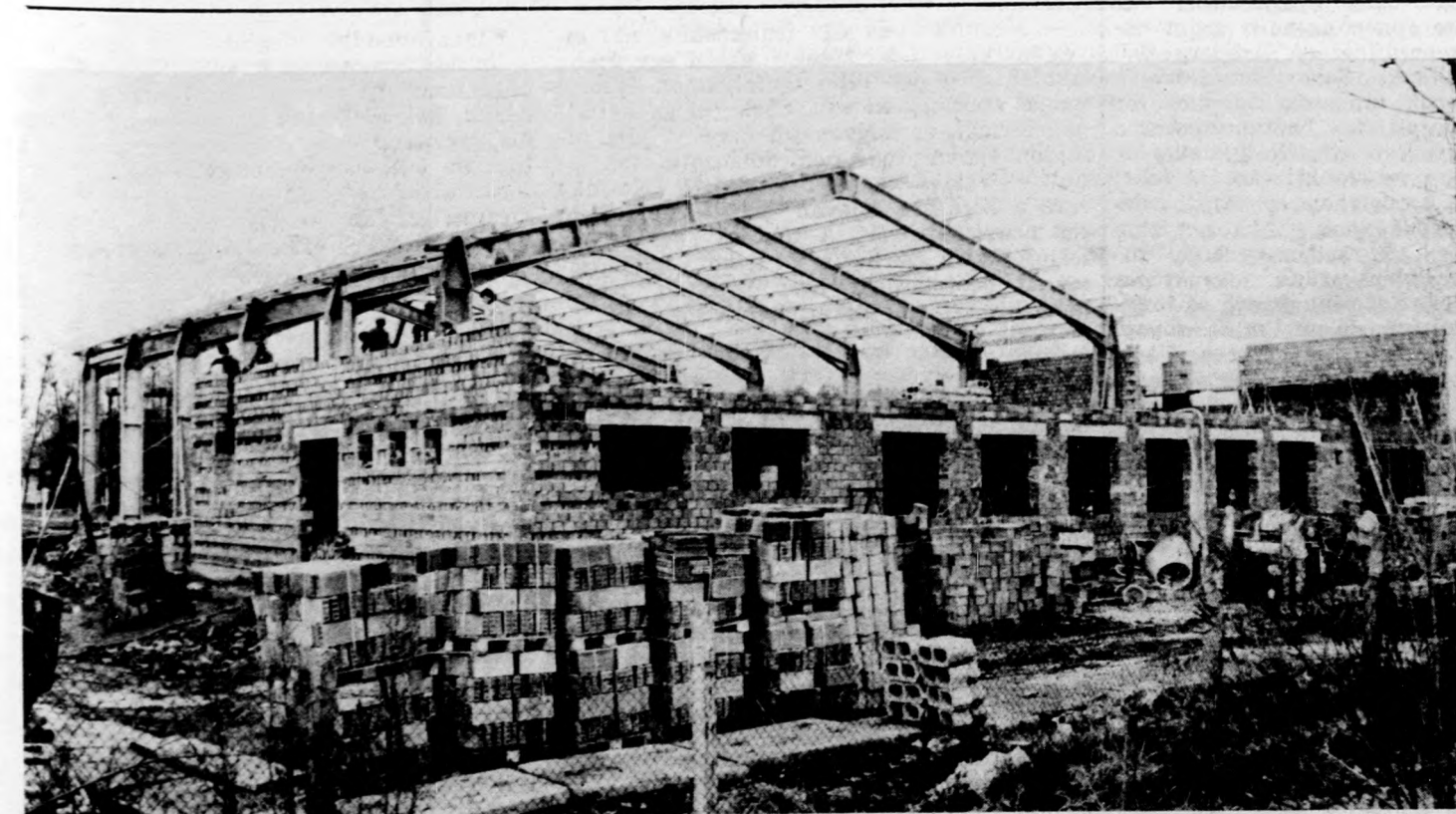
Vagyis a vállalatoknak jövőre sem lesz könnyebb a helyzetük. A hatékonyság növelésével, megfontolt foglalkoztatáspolitikával maradhatnak versenyben a hazai és külföldi piacokon egyaránt.

Csak kiemelt célokra

A szabályozás csak a népgazdaságilag is kiemelt célok megvalósításához ad kedvezményeket. Valószínűleg a szelektív fejlesztés sokáig meghatározza majd a gazdaság helyzetét, csak a leghatékonyabban termelő, exportjukat növelni képes vállalatok előtt nyílik meg a dinamikus fejlődéshez az út hosszabb távon is. E fejlesztéspolitika csak akkor váltja be a hozzá fűzött reményeket, ha a struktúraátalakulás is meggyorsul, és a versenyben végleg lemaradó, a korszerűtlen termékeket alacsony hatékonysággal gyártó cégek kiszorulnak a piacról, és az így felszabaduló tőkét, munkaerőt más fejlődő ágazatban hasznosítják.

Ezek elérésének egyik eszköze a szabályozás, amely a kijelölt út mellé állítja a korlátokat: ha ezt rossz helyre teszi, akadályozza a fejlődést. A körülmények változása — az alapelvek stabilitása mellett — időről időre szükségessé teszi a módosításokat. Az már a gazdaság eredményeitől függ, hogy szélesedik-e vagy keskenyedik-e az út.

Lakatos Mária

A jobb személygépkocsi-alkatrész-ellátás érdekében új raktárház épül Hajdúszoboszlón. Az építkezést a Hajdú-Bihar megyei Tanácsi Építőipari Vállalat végzi, és a raktárházat a tervek szerint 1986 augusztusában adják át rendelkezésére. A készlet négy megye autójavító vállalatának és kereskedelmi cégeinek az igényeit fogja kielégíteni

Fesztivál a kongresszusi palotában

VARSÓI ÉLMÉNYEK

(BEVEZETÉS.) Emlékeztesem, hogy a kongresszus utolsó napjaiban Lengyelországban: ekkor rendezték meg ugyanis a 27. Jazz Jamboreet. Ez olyan nagy és olyan nimbuzó kulturális nagyszabású rendezvény volt, mint Budapesti mondjuk a tavaszi fesztivál. Sajátos hagyományai, gyökerei vannak ott ennek a tipikus XX. századi jelenségnek, zenei előadási formának — nem túlzás azt mondani, hogy a dzsesszt népzeneként kezelik a lengyelek. A zenei élet a nyomozható gazdasági alappal dacolva létezik, és ilyen társalgóján virágzik évtizedek óta a Jamboree is.

(A FESZTIVÁL.) Már az első nap kiderült, hogy valóságos népnepélybe csöppentünk — négy nap dzsesszdömping! A város felplakátozva, a sétálóutcán transzparensok, az áruházak kirakatában nonstop dzsesszvideo, a mozikban amerikai dzsesszfilmek, az aluljárókban amatőr zenészek. Ekkor rendezték meg a nemzetközi dzsesszfesztivált is. Varsó négy dzsesszklubjában hajnalig tartó jam sessionök (örömmel) merítették ki a főkoncertekről megmaradt energiákat. A fő attrakciók színhelye a Sala Kongressowa — Kongresszusi Palota volt. Dzsessz a kongresszusi központban? Igen — a legjobb helyen!

(A HANGVERSENYEK.) A fellépő művészek három kontinenst képviseltek. (Európa, Amerika, Afrika) — érkeztek az NDK-tól az Egyesült Államokig, Etiópiától Svájcig, Braziliától Törökorszáig számtalan országból. Ezek sorában szereplő hűzött meg Mandel Róbert kvartettje, akik a „Mickey Mouse” minifesztiválon szerepeltek. Ez a tény a zenei stílusok és különböző népek zenei békés egymás mellett élésének eleven példája. Ne felejtjük el, hogy Mandelék repertoárján XVI. és XVII. századi magyar hangszeres darabok szonáták és koncertek is voltak.

Fellépett a Kongresszusi Teremben Amerikából Bobby McFerrin, a csodaénekész: Red Rodney és Ira Sullivan kvintettje, Wayne Shorter együttese, Joe Zawinul, Hank Jones triója. Szárvendég volt a Keith Jarrett—Gary Peacock—Jack DeJohnette trió, melynek hangversenyét

óriási ováció fogadta. Európából az angol First House kvartett, a dán New Jungle Orchestrát (John Tchicaijal), Európa egyik legjobb bögösét, a norvég Arild Andersent, az osztrák Vienna Art Orchestrát kell mindenképp megemlíteni. Főként hangsúlyozni kell a lengyel együttesek színvonalát és nagyszámú jelenlétét — a négy nap alatt különböző helyszíneken harminchárom (!) együttes vagy szólólista szerepelt. Szólni kell arról is, hogy a fesztivált sok külföldi kritikus, menedzser, rádiós szakember kereste fel.

(A KÖZÖNSÉG.) Voltak itt keletnémetek, csehszlovákok, nyugati nációkhoz tartozók. De a legtöbben — legalább ötszázan — magyarokból zárandokoltak el Varsóba. Bizony sokszor azt a bizonyos gombostűt sem lehetett volna eljuttatni az óriási emberáradatban! A nagyérdemű nem feltétlenül frakkban (vagy ilyen is) vett részt az eseményeken, de nem is acsakodott és nem vert szét semmiféle beren-

fontosnak. Volt enni- és innivaló, lehetett arany és ezüst ékszereket, könyveket, folyóiratokat, hanglemezeket (nagy számban és viszonylag olcsón), plakátokat, jelvényeket és még ki tudja, mi mindent vásárolni. De jó lenne ezt egyszer itt a dzsessznapokon is bevezetni!

(A MECENÁSOK.) Mindenkinél az eszébe ötlött, hogy miként s miből lehet egy ekkora „csinnadrattát” megvalósítani? Különösen egy ilyen recesszióktól terhes időszakban? A recept egyszerűnek tűnik. Megkülönböztetett állami támogatással és összefogással. A Kulturális Minisztérium, a Lengyel Rádió, a LOT légitársaság, az Orbis utazási iroda, a Pewex üzlethálózat pénzügyi támogatását számos nagykövetség és a Pan Am amerikai légitársaság dollárjai is bővítették. A háttérben pedig az egész országra kiterjedő jól szervezett lengyel dzsesszszövetség állt.

(BEFEJEZÉS.) Utaztunk odafelé vonattal (18 óra!), visszafelé repülővel (50 perc), közlekedtünk busszal, villamossal, metróval, taxival (ha

Mathias Rüegg a Vienna Art Orchestra élén a Sala Kongressowa színpadán

dezt. A koncerteken és koncerteken a folyosókon kulturáltan viselkedett. Ennek fő okát a körültekintő szervezésben és az ilyen koncertekre (is) járó, sokoldalú művelődésre és zenei elmélyre igényt tartó emberek kvalitásában látom. A szervezők nem a szesz ital (alkoholt nem árusítottak), hanem az alapvető infrastruktúra biztosítását tartották

véletlenül kaptunk) és gyakran a folyosókon kulturáltan viselkedett. Ennek fő okát a körültekintő szervezésben és az ilyen koncertekre (is) járó, sokoldalú művelődésre és zenei elmélyre igényt tartó emberek kvalitásában látom. A szervezők nem a szesz ital (alkoholt nem árusítottak), hanem az alapvető infrastruktúra biztosítását tartották

Szemerédi Zsolt

PRÓBÁN

A KLTE jazz-ballett csoportjánál

Harminc lány táncol a Fazekas Mihály Gimnázium alagsori helyiségében. Szól a zene, a lányok megpróbálják követni a velük szemben álló lány utasításait, aki a mozgást vezényli, s aki velük együtt táncol. Gellért Tünde, a KLTE negyedéves magyar-népművelés szakos hallgatója áll a lányok előtt, ő a KLTE jazz-ballett csoportjának szervezője, vezetője, edzője. Egy éve működik a csoport az egyetem közművelődési titkárságának támogatásával, s már túl vannak a harmincötödik fellépésén. Legutóbb az Ybl Miklós Műszaki Főiskola gólyabálján láttam őket, ahol nagy tapsot kaptak a lelkes közönségtől. Úgy tűnik, hogy van igény a csoport produkcióira — iskolai, ifjúsági rendezvényekre hívják őket leggyakrabban — hiszen hiánypótló vállalkozás az övék. A megyében nem nagyon működik a műfajban olyan amatőr társaság, amely rendszeres fellépéseken szerepelne is. Tünde a próba vezetése közben beszél a csoportról.

— Nem volt könnyű eljutni ideig, de öröm dolgozni ezekkel a lányokkal. A munka során jó barátságok is szövődnek, s ez sem mellékes dolog. Vannak persze gondjaink most is. Nem csupa tánc és dal nálunk sem az élet, de igyekszünk segíteni magunkon. A közművelődési titkárság szerezni lehetőségeinek megfelelően támogat bennünket anyagiilag is, biztosít számunkra az egyetem klubjában hetente egyszer próbalehetőséget, de leginkább a fellépésekből élünk. Heti két alkalommal a Fazekas Gimnázium oldja meg teremgondjainkat. Pénzbe kerül az is, hogy látványos műfaj a miénk, a jelmezek sem olcsók. A szerepléseikért kapott összegek közkasszába kerülnek, de ebből nem könnyű eltartani magunkat. (Augusztusban volt egy edzőtáborunk, ami szintén nem olcsó mulatság.)

Táncolnak a lányok. Figyelem őket, nagyon lelkesek, szeretnék minél tökéletesebben mozogni. Nagy bennük az igyekezet, a kitartás, nem zúgolódnak akkor sem, amikor már ötöd-ször perog vissza a magnószalag a szám elejére. Fel-tűnik, hogy gyerekeket is látok a csoportban.

— A tagság elég sok felől verbuválódott. Kezdetben hirdettünk is felvételt, majd a lányok hozták a barátunkat, ismerősöket. Szeretnénk sokan szépen mozogni, csinosodni, s tartozni is egy közösséghez. Talán ezért is jönnek szívesen hozzánk, de az is vonzó lehet, hogy nálunk nincs részvételi (tagsági) díj. Az egyetemista lányok mellett sok a középiskolás, de még általános iskolás gyerekek is jönnek, akik szeretnek táncolni. Nyílt csoport a miénk, szívesen látjuk őket. A csoport-

ból egyébként pillanatnyilag csak tizenketten vannak „fellelők”. A próbák elég kemények, de örömmel csinálják a lányok. Hetente háromszor három órát dolgozunk együtt általában. Ezek az edzések rendszerint ötven perc aerobikból, nyújtógyakorlatokból, jazz-ballett-mozgásokból és az éppen aktuális szám koreográfiájának rögzítéséből állnak. Sokat tanulunk a profi táncosok videóiból, de beépítjük bemutatónkba a közösen kitalált ötleteket is, így mindenki alkotója lehet a csoportban egy-egy szám látványának. Ahhoz, hogy fejlődni tudjunk, hogy továbbléphessünk, szükséges lenne talánunk egy jó táncpartnert, de ezt most anyagi lehetőségeink miatt nem engedhetjük meg magunknak.

A próba a végéhez közeledik, de a lányokban a fáradalmak ellenére nem lankad a lelkesedés. Nézve őket, valami hiányérzet kezd növekedni bennem, s csak sokára döbbenek rá a sok csinos lány látványától babonázottan, hogy a fiúk hiányoznak a csoportból.

— Nem rajtuk múlik a dolog, mi szívesen látjuk őket is, ha örömmel dolgozhatnak velünk, ha bírják a tempót. Talán a csoportnak is szüksége lenne arra, hogy a táncoslábú legényekkel új műsorokat hozzon létre. Várjuk őket.

F. M.

Mikro-klub

Pályázati felhívás

A KISZ Hajdú-Bihar megyei Bizottsága pályázatot hirdet KISZ-szervezetek, úttörőcsapatok, úttörő- és ifjúsági házak által működtetett számítástechnikai klubok, szakkörök számára: „Mikroklub pályázat” címmel.

A pályázat célja a számítástechnikai ismeretek széles körű megismertetéséhez, a számítástechnikai kultúrához való hozzájárulás, az ifjúsági közösségek ilyen irányú érdeklődése kielégítésének segítése a klubok, szakkörök támogatásával.

Pályázni lehet: a közösség számítástechnikai tevékenységének ismertetésével, a képzési program bemutatásával.

A pályázatoknak tartalmazniuk kell: a klub, szakkör pontos nevét, címét, az üzemeltető és támogató szervek megnevezését, a működési személyi és tárgyi körülményeit, a működés szervezeti, szervezési megoldásait, a résztvevők körét, létszámát, a tevékenység környezetre gyakorolt hatását, az 1985. évi részletes munkaprogramot, illetve az 1986. évi munkaprogramtervezetet.

A pályázatokat a KISZ Hajdú-Bihar megyei Bizottsága címére: 4028 Debrecen, Simonyi út 14. kéri beküldeni december 31-ig, a pályázat címének feltüntetésével.

A beérkezett pályázatokat az elbíráló bizottság az alábbiak szerint díjazza: 1 darab kollektív díj (úttörő közösségek számára 12 000 forint, vagy 1 db Primo A 32 típusú személyi számítógép; 1 darab kollektív díj (középső iskolák számára) 12 000 forint, vagy 1 db Primo A 32 típusú személyi számítógép; 1 darab kollektív díj 12 000 forint, vagy 1 darab Primo A 32 típusú személyi számítógép.

Az értékelésre, díjazásra 1986 januárjában kerül sor.

November: fogászati és testápolási hónap

„A hangsúly a prevención van”...

Izlelgetem a szót: prevenció, azaz megelőzés. Az orvosi gyakorlatban sokszor előforduló, igen nagy jelentőségű szócska, melyet mostanában a megszokottal talán kicsit gyakrabban hallunk. Nem véletlenül.

A novemberi „fogászati és testápolási hónap” megrendezői a megyei egészségnevelési központ munkatársai is azt vallják: legjobb gyógyítás a megelőzés!

A Debreceni Orvostudományi Egyetem Stomatológiai Klinikájának igazgatóját, Szentpétery József professzort kérdeztem arról, hogy mi is a célja egy ilyen rendezvénysorozatnak?

— Legfőbb célja az, hogy az embereket megtanítsuk az egészséges életmódra. Ebből beletartozik a helyes táplálkozástól kezdve a gondos fogápolás is. Úgy szoktam mondani: mindenkinél a saját kezében van a fogápolás. Mégis, általában ezzel a testrésznél a legnagyobb a legmórossá. Pedig ez is egy „evőszék”, és étkezés után ugyanúgy el kellene mosni, mint a kéz vagy a villát.

— Köztudott, hogy a fogápolás legegyszerűbb és fájdalommentes módja a fogmosás. Nem is kell hozzá más, csak egy fogkefe, kevéssé fogkrém és víz. Milyen a fogápolási cikkek piaca?

— Sajnos, a kereskedelem és az ipar nem támogatja kellő mértékben „mozgalmunkat”. Többször kértük már a gyártó vállalatokat, hogy igényeinknek megfelelő fogkeféket készítsenek, de eddig nem sikerült kielégítő eredményt elérnünk. A fogkefék választéka az utóbbi években bővült, bár az ellátás időnként akadózik. Legjobb a fluor tartalmúak, mert ez az elem beépül a fogzománcba, s véd a szuvasodástól.

— Ha az ipar nem is támogatja mindenben ezt az akció, kire számítanak még?

— Elsősorban a szülőkre és a pedagógusokra. Az ótanító-nevelő szerepük a legfontosabb, hiszen a fogápolást már gyermekkorban el kell kezdeni.

***

Kíváncsiságot csillapítandó, felkerestem a klinika gyermekfogászatát. A rendelőbe lépve úgy éreztem: átkerültem a mesék birodalmába. A falon ismerős mesehősök sorakoznak, az asztalon játékok halmaza.

— Kezelés közben a gyerekek kezébe adjuk kedvenc mesefigurájukat, hogy eltereljük figyelmüket — mondja dr. Lőrincz Zsuzsanna, a gyermekfogászat új osztályvezetője.

Zsuzsa 1982 júniusában végzett a DOTE fogorvosi szakán, nyolcvanegy decemberében szakvizsgázott „fog- és szajbetegségekből”. Jelenleg a ráépített gyermekfogászati szakvizsgára készül.

— Szeretem a munkámat, mert mindennap ad sikerélményt. Jó érzés az, hogy a gyerekek ragaszkodnak hozzánk — folytatja Zsuzsa. A Kardos és Hunyadi Általános Iskola tanulóit kezeljük itt rendszeresen, féltve ellenőrző vizsgálatokat tartunk.

Most novemberben, a fogászati hónapban fokozott figyelmet fordítunk a propagandára. Az egyetem hallgatói a fentebb említett iskolák minden osztályában 1-1 órás felvilágosító jellegű előadást tartanak a nagyobbaknak, a kicsiket játékos filmek vetítésével tanítják a fogápolás rejtelmeire, hogy életük még szebb, teljesebb, „fogfájás nélküli” legyen.

Tóth Gábor

Gyerekek a pénzről

— Nekünk van egy ismerősünk, aki elvégzett valami főiskolát, aztán egy újabb iskolát, meg egymillió tanfolyamot, és most magas pozícióban van. Csak ül az asztalnál, dirigál, és nagyon jól keres. Pedig tulajdonképpen soha nem dolgozott, csak tanult — válaszolta az 5. osztályos Katinka arra a kérdésre, hogyan lehet felnőtként sok pénzt keresni. A többiek egyszerűen felsorolták a szeritük jól fizető foglalkozásokat, beosztásokat. Így: igazgató, orvos, bányász, színész, titkárnő, mérnök.

A kérdésekre az a vetélkedő kínálta alkalmat, amelyet az OTP hajdúszoboszlói fiókja és a helyi úttörőház évek óta rendez az iskolák csapatainak.

A feladatok megfajtái — jó nevelő hatással — szorgos takarékoskodásra buzdítják a tanulókat. Kell is ez, hiszen a pénzről, a pénzköltésről meglegő fogalmak, az anyagi boldogulásról sokféle tapasztalatuk van — már 10 évesen. Am azt is tudják, mit kell választani a felnőttek kérdéseire.

Hogy a jólneveltség vagy a rafináltság adta tollhegyükre a választ — nehezen dönthető el. Tény, hogy a többség arra a kérdésre; mire gyűjtess?, így felelt: hogy ajándékot tudjak venni a szüleim, testvéreim névnapjára. Az önbűbök (?) vagy ösztintűbök (?) bevallották: kerékpárra, magnóra, zongorára. S csak egyetlen gyermek volt a hús között, aki azért takarékoskodik, hogy saját pénzéből vehesse meg a buszjéretet.

Kinek, mennyi megtakarított pénze van? — érdeklődtem tovább, már csak azért is, hogy kontrolláljam előbbi válaszaikat. Kiderült, két kivétellel ezekben számolják kis vagyonukat. A „legszegényebbek” 25 forintja volt, a letehetősebb pedig 20 ezer forinttal rendelkeznek. (Bár a kifejezés szerinti értelmezése nem pontos, mert nyilván a szülők gyűjtötték számára, s ők is rendelkeznek vele.)

Szóval a gyerekek nem igazán apró játékokra kuporgatnak, s feltehetően nem az uszónapézt spórolják meg.

A rögtönzött közvéleménykutatás természetesen nem hasonlítható egy reprezentatív felmérés tanulságaihoz. A válaszok összessége azonban így is érdekes, sőt, odafigyelésre érdemes. Különösen azok a mondatok, amelyekben megfogalmazták, mit jelent számukra ez a szó: takarékoskodás: „Ház, autó, ne vegyünk edességet.” „A pénz az élet legfontosabb eleme.” „Biztonság és vagyon.” „Pénz nélkül nem lehet élni.” „Nekem az jut eszembe, hogy a világon nagyon sok pénz van, de néha oly kevésnek tűnik.”

Nekem meg az jut eszembe, hogy a realitásokat jobban tükröző válaszokat talán az okos felnőttek sem adhattak volna. Már csak azt nem tudom, örüljek ennek, vagy szorongjak miatta?

Sz. K.

RÉGIÉ

Helyt

A Debrecen tes három fennállása romezer sz háta mögött több táncos életet a látókor hiteles temperamentumú, a magánéletben kompozíciók lánban a szkek egyardr. Bérés amatór negyvenhét már deres tetteljes ked egykori eml

— Pontos vel ezeltén sem az zom. Csak semmel dic akkoriban a vító Üzemb úgy illet, munkahelye mozgalmába Faggyas. A ott is műkö én egyéves gom után zájuk. Tizer Krisztina az ceniben tán életünk volt Sokan ott t férjet magu üzemi együ kedtem meg

— Talán köszönheti kérdezem a Juhász Lás

— Igen, a választól tudatával. — ben kötelezt amatőr tá ekkor lette tagja, hogy az is mara katonáskodá tett ezen az sajnálók, beknak, ben nem külföldön, szlovákiába lük, igaz Viszont a ban is járt.

— Kilenc léptünk fe ázsiai ország zött Sangha Nankingban, lapoz emlé Mária. — A abba hagyta zongoratanul megérte me zatot. Elő Gimnázium a Tanítóké jártam, s né életében, a tanulás. Ha nem sikerült másnap ór a hajnalban p nyaim ugya Szeretettel sa az egy próbákra, a ahol férjem Lászlóval (együttes m ni vezetőjé párban.

— Rendki gé kovacsos tes — veszi — Vasárnap

Kiss Ágota m akar színpad (Iklódy Jác

Fesztivál a kongresszusi palotában

VARSÓI ÉLMÉNYEK

(BEVEZETÉS.) Emlékeztes eseményen vetünk részt október utolsó napjaiban Lengyelországban: ekkor rendezték meg ugyanis a 27. Jazz Jamboree-t. Ez olyan nivóú és olyan nimbuszú kulturális nagyrendezvény Varsóban, mint Budapestén mondjuk a tavaszi fesztivál. Sajátos hagyományai, gyökerei vannak ott ennek a tipikus XX. századi jelenségnek, zenei előadási formának — nem túlzás azt mondani, hogy a dzsesszt népzeneként kezelik a lengyelek. A zenei élet a nyomzó gazdasági alappal dacolva létezik, és ilyen táptalajon virágozik évtizedek óta a Jamboree is.

(A FESZTIVÁL.) Már az első nap kiderült, hogy valóságos népiünnepélybe csöppentünk — négy nap dzsesszdömping! A város felplakátozva, a sétálóutcán transzparensok, az áruházak kirakatában nonstop dzsesszvideo, a mozikban amerikai dzsesszfilmek, az aluljárókban amatőr zenészek. Ekkor rendezték meg a nemzetközi dzsesszfotó-kiállítást is. Varsó négy dzsesszklubjában hajnalig tartó jam sessionök (örömmel) merítették ki a főkoncertekről még megmaradt energiákat. A fő attrakciók színhelye a Sala Kongressowa — Kongresszusi Palota volt. Dzsessz a kongresszusi központban? Igen — a legjobb helyen!

(A HANGVERSENYEK.) A fellépő művészek három kontinenst képviseltek (Európa, Amerika, Afrika) — érkeztek az NDK-tól az Egyesült Államokig, Etiópiától Svájcig, Braziliától Törökorszáig számtalan országból. Ezek sorában szerényen húzódt meg Mandel Róbert kvartettje, akik a „Mickey Mouse” minifesztiválon szerepeltek. Ez a tény a zenei stílusok és különböző népek zenei békés egymás mellett élésének eleven példája. Ne felejtjük el, hogy Mandelék repertoárján XVI. és XVII. századi magyar hangszeres darabok szonáták és koncertek is voltak.

Fellépett a Kongresszusi Teremben Amerikából Bobby McFerrin, a csodaénekes; Red Rodney és Ira Sullivan kvintettje, Wayne Shorter együttese, Joe Zawinul, Hank Jones triója. Szárvendég volt a Keith Jarrett—Gary Peacock—Jack DeJohnette trió, melynek hangversenyét

óriási ováció fogadta. Európából az angol First House kvartettet, a dán New Jungle Orchestrát (John Tchicajal), Európa egyik legjobb bögösét, a norvég Arild Andersent, az osztrák Vienna Art Orchestrát kell mindenképp megemlíteni. Föltétlenül hangsúlyozni kell a lengyel együttesek színvonalát és nagyszámú jelenlétét — a négy nap alatt különböző helyszíneken harminchárom (!) együttes vagy szólólista szerepelt. Szólni kell arról is, hogy a fesztivált sok külföldi kritikus, menedzser, rádiós szakember kereste fel.

(A KÖZÖNSÉG.) Voltak itt keletnémetek, csehszlovákok, nyugati nációkhoz tartozók. De a legtöbben — legalább ötszázan — magyarokból zárandokoltak el Varsóba. Bizony sokszor azt a bizonyos gombostűt sem lehetett volna elejteni az óriási emberáradatban! A nagyérdemű nem feltétlenül frakkban (vagy ilyen is) vett részt az eseményeken, de nem is acsakodott és nem vert szét semmiféle beren-

fontosnak. Volt enni- és innivaló, lehetett arany és ezüst ékszereket, könyveket, folyóiratokat, hanglemezeket (nagy számban és viszonylag olcsón), plakátokat, jelvényeket és még ki tudja, mi mindent vásárolni. De jó lenne ezt egyszer itt a dzsessznapokon is bevezetni! (A MECENÁSOK.) Mindenkinél az eszébe ötlött, hogy miként s miből lehet egy ekkora „csinnadrattát” megvalósítani? Különösen egy ilyen recesszióktól terhes időszakban? A recept egyszerűnek tűnik. Megkülönböztetett állami támogatással és összefogással. A Kulturális Minisztérium, a Lengyel Rádió, a LOT légitársaság, az Orbis utazási iroda, a Pewex üzlethálózat pénzügyi támogatását számos nagykövetség és a Pan Am amerikai légitársaság dollárjai is bővítették. A háttérben pedig az egész országra kiterjedő jól szervezett lengyel dzsesszszövetség állt.

(BEFEJEZÉS.) Utaztunk odafelé vonattal (18 óra!), visszafelé repülővel (50 perc), közlekedtünk busszal, villamossal, metróval, taxival (ha

Mathias Rüegg a Vienna Art Orchestra élén a Sala Kongressowa színpadán

dezt. A koncerteken és koncerten a folyosókon kulturálisan viselkedett. Ennek fő okát a körültekintő szervezésben és az ilyen koncertekre (is) járó, sokoldalú művelődésre és zenei élményre igényt tartó emberek kvalitásában látom. A szervezők nem a szesz ital (alkohol) nem árusítottak), hanem az alapvető infrastruktúra biztosítását tartották

véletlenül kaptunk) és gyakran a folyosókon kulturálisan viselkedett. Ennek fő okát a körültekintő szervezésben és az ilyen koncertekre (is) járó, sokoldalú művelődésre és zenei élményre igényt tartó emberek kvalitásában látom. A szervezők nem a szesz ital (alkohol) nem árusítottak), hanem az alapvető infrastruktúra biztosítását tartották

Szemerédi Zsolt

PRÓBÁN

A KLTE jazz-balett csoportjánál

Harminc lány táncol a Fazekas Mihály Gimnázium alagsori helyiségében. Szól a zene, a lányok megpróbálják követni a velük szembe álló lány utasításait, aki a mozgást vezényli, s aki velük együtt táncol. Gellert Tünde, a KLTE negyedéves magyar-népművelés szakos hallgatója áll a lányok előtt, ő a KLTE jazz-balett csoportjának szervezője, vezetője, edzője. Egy éve működik a csoport az egyetem közművelődési titkárságának támogatásával, s már túl vannak a harmincötödik fellépésén. Legutóbb az Ybl Miklós Műszaki Főiskola gólyabálján láttam őket, ahol nagy tapsot kaptak a lelkes közönségtől. Úgy tűnik, hogy van igény a csoport produkcióira — iskolai, ifjúsági rendezvényekre hívják őket leggyakrabban — hiszen hiánypótló vállalkozás az övék. A megyében nem nagyon működik a műfajban olyan amatőr társaság, amely rendszeres fellépéseken szerepelne is. Tünde a próba vezetése közben beszél a csoportról:

— Nem volt könnyű eljutni ideig, de öröm dolgozni ezekkel a lányokkal. A munka során jó barátságok is szövődnek, s ez sem mellékes dolog. Vannak persze gondjaink most is. Nem csupa tánc és dal nálunk sem az élet, de igyekszünk segíteni magunkon. A közművelődési titkárság szerény lehetőségeinek megfelelően támogat bennünket, az egyik klubjában hetente egyszer próbálhatóság, de leginkább a fellépésekből élünk. Heti két alkalommal a Fazekas Gimnázium oldja meg terengőjainkat. Pénzbe kerül az is, hogy látványos műfaj a miénk, a jelmezek sem olcsók. A szerepléseikért kapott összegek közkasszába kerülnek, de ebből nem könnyű eltartani magunkat. (Augusztusban volt egy edzőtáborunk, ami szintén nem olcsó mulatság.)

Táncolnak a lányok. Figyelem őket, nagyon lelkesek, szeretnének minél több kiegészítő mozgást. Nagy bennük az igyekezet, a kitartás, nem zúgolódnak akkor sem, amikor már ötödik óra perge vissza a magnószalag a szám elejére. Fel-tűnő, hogy gyerekeket is látok a csoportban.

— A tagság elég sok felől verbuválódott. Kezdetben hirdettük is felvételt, majd a lányok hozták a barátjukat, ismerősöket. Szeretnénk sokan szépen mozogni, csinosodni, s tartozni is egy közösséghez. Talán ezért is jönnek szívesen hozzánk, de az is vonzó lehet, hogy nálunk nincs részvételi (tagsági) díj. Az egyetemista lányok mellett sok a középiskolás, de még általános iskolás gyerekek is jönnek, akik szeretnek táncolni. Nyílt csoport a miénk, szívesen látjuk őket. A csoport-

ból egyébként pillanatnyilag csak tizenketten vannak „fellépők”. A próbák elég kemények, de örömmel csinálják a lányok. Hetente háromszor három órát dolgozunk együtt általában. Ezek az edzések rendszerint ötven perc aerobikából, nyújtógyakorlatokból, jazz-balett-mozgásokból és az éppen aktuális szám koreográfiájának rögzítéséből állnak. Sokat tanulunk a profi táncosok videóiból, de beépítjük bemutatónkba a közösen kitalált ötleteket is, így mindenki alkotója lehet a csoportban egy-egy szám látványának. Ahhoz, hogy fejlődni tudjunk, hogy továbbfejlődjünk, szükséges lenne találnunk egy jó táncnart, de ezt most anyagi lehetőségeink miatt nem engedhetjük meg magunknak.

A próba a végéhez közeledik, de a lányokban a fáradalmak ellenére nem lankad a lelkesedés. Nézve őket, valami hiányérzet kezd növekedni bennem, s csak sokára döbbenek rá a sok csinos lány látványától való bonázottan, hogy a fiúk hiányoznak a csoportból.

— Nem rajtuk múlik a dolog, mi szívesen látjuk őket is, ha örömmel dolgozhatnak velünk, ha bírják a tempót. Talán a csoportnak is szüksége lenne arra, hogy a táncoslány legényekkel új műsorokat hozzon létre. Várjuk őket.

F. M.

November: fogászati és testápolási hónap

„A hangsúly a prevención van”...

Izlelgetem a szót: prevenció, azaz megelőzés. Az orvosi gyakorlatban sokszor előforduló, igen nagy jelentőségű szócska, melyet mostanában a megszokottól talán kicsit gyakrabban hallunk. Nem véletlenül.

A novemberi „fogászati és testápolási hónap” megrendezői a megyei egészségnevelési központ munkatársai is azt vallják: legjobb gyógyítás a megelőzés!

A Debreceni Orvostudományi Egyetem Stomatológiai Klinikájának igazgatóját, Szentpétery József professzort kérdeztem arról, hogy mi is a célja egy ilyen rendezvénysorozatnak?

— Legfőbb célja az, hogy az embereket megtanítsuk az egészséges életmódra. Ebbe beletartozik a helyes táplálkozástól kezdve a gondos fogápolás is. Úgy szoktam mondani: mindenkinél a saját kezében van a foga egészsége. Mégis, általában ezzel a testrésznél leggyakrabban a legrosszabban bánunk a legmódszerűbben. Pedig ez is egy „evőszó”, és étkezés után ugyanúgy meg kellene mosni, mint a kéz vagy a villát.

— Köztudott, hogy a fogápolás legegyszerűbb és fájdalommentes módja a fogmosás. Nem is kell hozzá más, csak egy fogkefe, kevesebb fogkrém és víz. Milyen a fogápolási cikkek piaca?

— Sajnos, a kereskedelem és az ipar nem támogatja kellő mértékben „mozgalmunkat”. Többször kértük már a gyártó vállalatokat, hogy igényeinknek megfelelő fogkeféket készítsenek, de eddig nem sikerült kielégítő eredményt elérnünk. A fogkefék választéka az utóbbi években bővült, bár az ellátás időnként akadózik. Legjobb a fluor tartalmúak, mert ez az elem beépül a fogzománcba, s véd a szuvasodástól.

— A pályázatoknak tartalmazniuk kell: a klub, szak- kör pontos nevét, címét, az üzemeltető és támogató szervek megnevezését, a működési személyi és tárgyi körülményeit, a működés szervezeti, szervezési megoldásait, a résztvevők körét, létszámát, a tevékenység környezetre gyakorolt hatását, az 1985. évi részletes munkaprogramot, illetve az 1986. évi munkaprogramtervezet.

A pályázatokat a KISZ Hajdú-Bihar megyei Bizottsága címére: 4028 Debrecen, Simonyi út 14. kéri beküldeni december 31-ig, a pályázat címének feltüntetésével.

A beérkezett pályázatokat az elbíráló bizottság az alábbiak szerint díjazza: 1 darab kollektív díj (úttörő közösségek számára 12 000 forint, vagy 1 db Primo A 32 típusú személyi számítógép); 1 darab kollektív díj (középszkolák számára) 12 000 forint, vagy 1 db Primo A 32 típusú személyi számítógép; 1 darab kollektív díj 12 000 forint, vagy 1 db Primo A 32 típusú személyi számítógép.

Az értékelésre, díjazásra 1986 januárjában kerül sor.

— Ha az ipar nem is támogatja mindenben ezt az akció, kire számítanak még?

— Elsősorban a szülőkre és a pedagógusokra. Az ótanító-nevelő szerepük a legfontosabb, hiszen a fogápolást már gyermekkorban el kell kezdeni.

***

Kíváncsiságomat csillapítandó, felkerestem a klinika gyermekfogászatát. A rendelésre lépve úgy éreztem: átkerültem a mesék birodalmába. A falon ismerős mesehősök sorakoznak, az asztalon játékok halmaza.

— Kezelés közben a gyerekek kezébe adjuk kedvenc mesefigurájukat, hogy eltereljük figyelmüket — mondja dr. Lőrincz Zsuzsanna, a gyermekfogászat új osztályvezetője.

Zsuzsa 1982 júniusában végzett a DOTE fogorvosi szakán, nyolcvanegy decemberében szakvizsgázott „fog- és szájbetegségekből”. Jelenleg a ráépített gyermekfogászati szakvizsgára készül.

— Szeretem a munkámat, mert mindennap ad sikerélményt. Jó érzés az, hogy a gyerekek ragaszkodnak hozzánk — folytatja Zsuzsa. A Kardos és Hunyadi Általános Iskola tanulóit kezeljük itt rendszeresen, télelente ellenőrző vizsgálatokat tartunk.

Most novemberben, a fogászati hónapban fokozott figyelmet fordítunk a propagandára. Az egyetem hallgatói a fentebb említett iskolák minden osztályában 1-1 órás felvilágosító jellegű előadást tartanak a nagybaknak, a kicsiket játékos filmek vetítésével tanítják a fogápolás rejtelmeire, hogy életük még szebb, teljesebb, „fogfájás nélküli” legyen.

Tóth Gábor

Gyerekek a pénzről

— Nekünk van egy ismerősünk, aki elvégzett valami főiskolát, aztán egy újabb iskolát, meg egymillió tanfolyamot, és most magas pozícióban van. Csak ül az asztalnál, dirigál, és nagyon jól keres. Pedig tulajdonképpen soha nem dolgozott, csak tanul — válaszolta az 5. osztályos Katinka arra a kérdésre, hogyan lehet felnőttként sok pénzt keresni. A többiek egyszerűen felsorolták a szerintük jól fizető foglalkozásokat, beosztásokat. Így: igazgató, orvos, bánvász, színész, titkárnő, mérnök.

A kérdésekre az a vetélkedő kínált alkalmat, amelyet az OTP hajdúszoboszlói fiókja és a helyi úttörőház évek óta megrendez az iskolák csapatainak.

A feladatok megfajta — jó nevelő hatással — szorgos takarékoskodásra buzdítják a tanulókat. Kell is ez, hiszen a pénzről, a pénzköltésről meglepő fogalmak, az anyagi boldogulásról sokféle tapasztalatuk van — már 10 évesen. Am azt is tudják, mit kell válaszolni a felnőttek kérdéseire.

Hogy a jólneveltség vagy a refináltság adta tollhegyükre a választ — nehezen dönthető el. Tény, hogy a többség arra a kérdésre: mire gyűjtessz?, így felelt: hogy ajándékot tudjak venni a szüleim, testvéreim névnapjára. Az önzöberek (?) vagy ösztintebbek (?) bevallották: kerékpárra, magnóra, zongorára. S csak egyetlen gyermek volt a húsz között, aki azért takarékoskodik, hogy saját pénzéből vehesse meg a buszjéretet.

Kinek, mennyi megtakarított pénze van? — érdeklődtem tovább, már csak azért is, hogy kontrolláljam előbbi válaszaikat. Kiderült, két kivétellel ezekben számolják kis vagyonukat. A „legszegényebbek” 25 forintja volt, a legtehetősebb pedig 20 ezer forinttal rendelkezik. (Bár a kifejezés szó szerinti értelmezése nem pontos, mert nyilván a szülők gyűjtötték számára, s ők is rendelkeznek vele.)

Szóval a gyerekek nem igazán apró játékokra kuporgatnak, s feltehetően nem az uszonnapi spórolás meg.

A rögtönzött közvéleménykutatás természetesen nem hasonlítható egy reprezentatív felmérés tanulságaihoz. A válaszok összessége azonban így is érdekes, sőt, odafigyelésre érdemes. Különösen azok a mondatok, amelyekben megfogalmazták, mit jelent számukra ez a szó: takarékoság: „Ház, autó, ne vegyünk edességet.” „A pénz az élet legfontosabb eleme.” „Biztonságot és vagyon.” „Pénz nélkül nem lehet élni.” „Nekem az jut eszembe, hogy a világon nagyon sok pénz van, de néha oly kevésnek tűnik.”

Nekem meg az jut eszembe, hogy a realitásokat jobban tükröző válaszokat talán az okos felnőttek sem adhattak volna. Már csak azt nem tudom, örüljek ennek, vagy szorongjak miatta?

Sz. K.

RÉGIÉ Helyt

A Debrecen három fennállása romézer színháza mögött több táncos életet a látókor hiteles temperamentumú, a magánéletét kompozíciók ládában a szék egyaránt dr. Béres amatőr negyvenhét éves már keresetteljes kedgykori eml

— Pontos vel ez előtt az az együttes em sem az az zom. Csak késsel dic akkoriban a vité Üzemb úgy illett, munkahelye mozgalmába Faggys. A ott is működ én egyéves gom után zájuk. Tizer Krisztina az ceniben tán életünk volt. Sokan ott t férjet magu üzemi együ kedtem meg

— Talán köszönheti kérdezem a Juhász László

— Igen, a választól a tudatával. — ben kötelezt amatőr tá ekkor lette tagja, hogy az is maradt katonáskodás tett ezen az sajnálók, me ben nem külföldön. szlovákiába lük, igaz. Viszont a ban is járt.

— Kilenc léptünk fe ázsiai ország zött Sangha Nankingban. lapoz emlé Mária. — A abbagytag zongoratanul megerte me zatot. Elő Gimnázium a Tanítóké jártam, s ne életemben, tanulás. Ha nem sikerült másnap órá hajnalban p nyaim ugya Szeretettel saza az egy próbákra, a ahol férjem Lászlóval (együttes m ni vezetője párban.

— Rendki gé kovácsot tes — veszi — Vasárnap

Kiss Ágota m akar színpad (Iklódy Ján

RÉGIEK ÉS MAIAK

Helytállásuk az élet próbája is

A Debreceni Népi Együttes három és fél évtizedes fennállása óta mintegy háromszáz szereplést tud a háta mögött. Ez idő alatt több táncosgeneráció vitt életet a látványos, ugyanakkor hiteles koreográfiákba, temperamentumos vagy lassú, a magyar nép lelkét, géniusát mindig kifejező kompozíciókba. Némely csatlósokban a szülők és a gyerekek egyaránt kötődnek a dr. Bérés András vezette amatőr formációhoz. A negyvenhét éves Szarvas Pál már deres hajjal, de szeretetteljes kedvvel idézi fel az egykori emlékeket.

Pontosan harminc évvel ezelőtt kezdtem táncolni az együttesben, tehát már én sem az elsők közé tartozom. Csak két itteni fellépéssel dicsekedhetem, hisz akkoriban a MÁV Járműjavító Üzemben dolgoztam, s úgy illett, hogy az ember munkahelyének amatőr mozgalmában vegyen részt. Faggyas Árpád vezetésével ott is működött egy csoport, én egyéves DNE-beli tagságom után átpártoltam hozzájuk. Tizenöt éves lányom, Krisztina azonban a debreceniben táncol. Nekünk az életünk volt ez a mozgalom. Sokan ott találtak feleséget, férjért maguknak, én is az üzemi együttesben ismerkedtem meg a nejemmel.

Talán ön is a táncnak köszönheti a feleségét? — Kérdezem a körünkben ülő Juhász Lászlót.

Igen, ő meg engem — válaszol a férfiak tréfás öntudatával. — Szintén 1955-ben köteleztem el magam az amatőr táncmozgalommal, ekkor lettem az együttes tagja, hogy aztán hét évig az is maradjak. Sajnos a katonáskodás kissé rövidített ezen az időn, amit azért sajnállok, mert társaim között nem egy izben jártak külföldön. En csak Cseh-szlovákiába jutottam el velük, igaz két alkalommal. Viszont a feleségem Kinában is járt.

Kilenc nagyvárosban léptünk fel a hatalmas ázsiai országban, többek között Sanghajban, Pekingben, Nankingban, Vuhanban — lapoz emlékeztében Lövey Mária. — A tánc miatt abbahagytam a sportot, a zongoratanulást, de nagyon megérté meghozni az áldozatot. Előbb a Csokonai Gimnáziumba, utána pedig a Tanítóképző Főiskolára jártam, s nem volt más az életemben, csak a tánc és a tanulás. Ha délután és este nem sikerült felkészülnöm a másnapi órára, volt erőm hajnalban pótolni. Ma a lányaim ugyanazt csinálják. Szeretettel emlékszem vissza az egykori évekre, a próbákra, a szerepekre, ahol férjemmel vagy Kardos Lászlóval (a Hajdú tánc-együttes majdani s mostani vezetőjével) táncoltam párban.

Rendkívül jó közösségé Kovácsolódott az együttes — veszi át a szót a férj. — Vasárnap délutánoként

Kiss Agota még négy-öt évig akar színpadon maradni (Iklódy János felvétele)

klubfoglalkozásokat tartotunk, elsajátítottuk a tánc-írás alapelemeit, tréfás vetélkedőket szerveztünk. Művészeti vezetőket gyakran elkísértük a gyűjtő útjaira. Mozdulatainkban ma is ott bizserg a tánc, viszont a szívünk már nem bírná a megterhelést. Ha tehetjük, az együttes debreceni fellépéseit mindig megnézzük.

Szarvas Krisztina: „Táncoktató szeretnék lenni”

A múlt tájairól visszatekintünk a jelen időbe. A dícsőséges hagyományokkal büszkélkedő együttes próbáján vagyunk, a jubileumi műsört gyakorolják az együttes csoportjai. Dr. Bérés András dirigálja a színpadon levőket, s én alkalmas pillanatot keresek arra, hogy megszólaltassam Beneczi Gyulát, a zenekar primását, vezetőjét, aki ezt a posztot a kezdet kezdetétől magáénak tartotta.

Az alapításkor harminctagú volt a zenekarunk, a város legjobb muzikusai közül verbuválódtak a tagok. Sajnos a legtöbben örökre elmentek már. Most nyolcan vagyunk. A gárda összetétele szerencsére nem változott szeszélyesen, majd mindegyik zenész szeretett itt játszani. Pedig hosszú évekig társadalmi munkában kísértük az együttest. Rendszerint nagy itt a strapa, némelyik próbánk egy lakodalmon való zenéléssel vetekszik. Sajnos nincs utánpótlás. Ezt nemcsak a táncgyűttek, hanem a vendéglátó vállalatok is megszenvedik. Ha most azt kérnék tőlem, állítsak ki egy új négytagú együttest a városban, nem tudnám megtenni. Ha külföldre megyünk, nyugdíjasok állják helyettünk a sarat az éttermekben. Mára azonban nagyon megcsappant a még hívhatók köre. Néhány év

mulva igen nagy problémák lettek — fejezi be az idős, megbecsült muzsikus, aki rövid beszélgetésünk alatt fél szemmel mindig arra figyel, mikor kell állnia alá szorítania a hegedűt.

Hatodik éve táncolok, az ifjúsági csoportban kezdtem — mondja a húszéves Juhász Anita, aki a DOTE első éves hallgatója. — Nem szeretném hamar abbahagyni, hacsak egyetemi tanulmányaim nagyon nem indokolják. A szüleim tanácsára kerestem fel az együttest, s nagyon jól érzem itt magam. Nagyon szeretek táncolni (ez sport és művészet is egyben), a Kerezi lánytánc a kedvencem.

Felsőfokú tanulmányokat folytat Kiss Agota is (az ő édesanyja szintén a DNE tagja volt valamikor).

Mint régen, ma is összejönnek az együttes tagjai társas életet élni. Szabad időnk egy részét a próbateremben töltjük, táncolunk, beszélgetünk. Úgy tervezem, hogy 23–24 éves koromig, illetőleg férjhez menésig maradok a színpadon.

Nemcsak külföldre, vidékre is szeretünk járni — bizonygatja Szarvas Krisztina, a Csokonai Vitéz Mihály Gimnázium 15 éves tanulója. — Azt szoktuk mondani: a kis fellépéseken tanulja meg az ember, mire legyenek kell lennie a nagyoknak. Táncoktató szeretnék lenni, jó lenne, ha főállásban csinálhatnám. Boldog vagyok, hogy hallgattam a szüleimre s táncolni kezdtem, pedig néha alig bírok hazamenni a fardasztágtól. Célulok annak a népdalkincsek is — csaknem háromszázat ismerek —, amit itt elsajátíthattam.

A táncok zenei anyagának összeállítása, betanítása, a zenekari szamok kiválasztása Györffy Katalin feladata. Ő a Tanítóképző Főiskola tanársegédje (férje, Prinyi Csaba ott bögözik a próbán), s nemcsak a zenei vezető teendőit látja el, táncol is. A táncnak köszönheti — egyebek között — kondícióját, fiatalágát, jó néhány évvel üdebbnek látszik huszonkilencé.

A táncosokat hallgatva, megterhelésüket, szenvedélyüket ismerve megfogalmazódik bennem egy befeljesnek talán megfelelő gondolat: tevékenységük, szerepeik, helytállásuk nemcsak a művészetszeretet, a táncimádat, hanem az élet próbája is.

Erdei Sándor

A látványból kiinduló elmélyült festőiség

SZABADOS JÁNOS KIÁLLÍTÁSÁRÓL

A DOTE közművelődési bizottsága és a Képzőművészeti Alap Zichy Mihály Alkotókörössége rendezésében november 3-án nyitotta meg dr. Szijsz Rezső műtörténeti és elméleti tómb aulájában Szabados János Munkácsy-díjas festőművész tárlatát. A Kaposvártól élő és alkotó művész 1962-ben végzett az Iparművészeti Főiskola díszítő-festő szakán. Keleti és nyugati tanulmányútjain, majd mint Derkovits-ösztöndíjas fokozta korszerűvé festői törekvéseit, de sohasem került szélsőséges irányok hálójába, a közérthetőség, a látványból ötvözött elmélyült gondolkodás minden művén kimutatható. Piktúrájából kielemezhető a konvencionális is egykori mestere, Mihály Pál esetkezélséből, mert annak halk szavú, bensőséges lírai tolmácsolása érzelmileg öröklődött festészetében. Oeuvréjében romantikus hangvétel

adja vissza a tél, a megújulást váró tavasz, a lombtalan őszi fák patinás hangulatát, széles horizontú látóhatár ölelkezését a finom átmenetekre épített felhőzet lefojtott színeivel. A nyár harsogó koloritja azonban távol áll tőle. Bár festészetileg szerkezeti szigorú építkezésű, ezt alárendeli gazdag színárnyalatú részletek kidolgozásának. A Mednyánszky-teremben s a Múcsarnokban látott alkotásait elemezve eme újabb korszakában oldottabb, posztimpressionista alkotásmóddal jelentkezik, ami nem mond ellent annak, hogy a szigorú szerkezeti és grafikai felépítést követelő pannók és üvegablakok is kikerülnek keze alól. Művein virtuóz közvetlenséggel kezeli a pasztellszínek szinte lebegő könnyedségét (Felszálló kód, Lápvilág). Figurális elemek-

kel alig-alig találkozunk. (Kisszínpad) Képzletét első-sorban a magyar táj, a múltba merülő paraszti élet (Külváros, Öreg ház) foglalkoztatja — már-már nosztalgikus átéléssel. Szabados ecsetje nem a felületet térképezi fel, hanem belülről éli át a természettel való összefonódást.

Szabados János művészeti életünk egyik jeles képviselője. Erre bizonyosság az aulában felsorakoztatott 27 festménye. Természetelvű látásával sohasem lépett be a „vulgárnaturalisták” zsákutcájába. Expresszív líraisága bármértékű bizonyult, bármennyire is sok árnyalatú festői nyelvre tudta a jelenségeket átfogalmazni. Pontosan megérezte annak a mértékét, hogy mennyire mehet el piktúrájában a kifejezés érdekében. Ezáltal vált korszerűvé és modernné.

Tóth Ervin

ÚJ KÖNYVEK

Az urbanisztika tudományának egyik legnagyobb hatású művelője a most kilencvenéves Lewis Mumford. Elismerésének fő oka az, hogy a városi civilizációk jelentőségét a szakág keretei messze meghaladva széles kultúrtörténeti összefüggésben vizsgálja műveiben. A város a történelemben című 1961-ben keletkezett és magyarul most megjelent alapvető munkája a városok kialakulását, típusait és az egyes népek életében betöltött szerepét elemzi a szerző jellemző interdiszciplináris módszerekkel. Az ókortól a huszadik századig tekintti át a városi létforma létrejöttének gazdasági, társadalmi és kulturális vetületeit. Óriási ismeretanyag birtokában avatja be az olvasókat a különböző történelmi korok városainak formáiba és funkcióiba. „Könyvem a várossal kezdődik, amely — képletesen szólva — maga a világ volt, s egy olyan világ ábrázolásával zárul, amely gyakorlatilag sok tekintetben egyetlen várossá vált” — írja a bevezetőben. Több mint félezer oldalas könyvét másfél száz kép és fénykép segít vizuálisan szemléltetni.

Európa 1848-as forradalmainak jelentőségét történelmi tudatunkban sokáig elhalványította saját szabadságharcunk fénye. Még az akkori magyar fejleményekre döntő hatással levő bécsi eseményekről is viszonylag keveset tudunk. Ezt a hiányt segíti pótolni az osztrák történész, Herbert Steiner Forradalom Ausztriában — Marx Bécsben című munkája, amely arra vállalkozott, hogy feltárja a bécsi proletariátus szerepét a negyvennyolcas forradalomban. Nyomon követi az események alakulását, s a munkásmozgalom kezdeti megmozdulásait összeköti Marx kilencnapos bécsi látogatásával. Elemzéséből kitűnik, hogy Marx világosan látta a bécsi forradalom igazi mozgatórugóját, s nem az ő helyzetelemzé-

sén múltott, hogy a megmozdulások végül kudarcot vallottak s a proletariátus követeléseit sem teljesítették.

A 48-as forradalom bukásától csaknem két évtizednek kellett elteltie, amíg létrejött a kiegyezés s a Habsburg-ház és a magyar uralkodó osztály között. Az ezt követő fél évszázad politikai életének volt kiemelkedő egyénisége a miniszterelnök Tisza István, aki színelvételétől 1918 októberében bekövetkezett haláláig megalkuvás nélkül védelmezte a kiegyezés alapjait. O fogalmazta meg és képviselte a legkonceptuozsabbban a magyar uralkodó osztály érdekeit. Életpályájának bemutatása az újabbkori magyar történetírás adottsága — ezt törleszti most a Magyar História sorozatban Pölöskei Ferenc monográfiája. „Könyvemben csak vázlatosan tekinthetem át hosszú és sokrétű, eseményekben gazdag politikai útjának legfontosabb tartott állomásait. Természetesen képviselőházi szereplését helyezem előtérbe, hiszen élete végéig valotta, hogy Magyarországon a politikai élet legfontosabb színtere csak a parlament lehet” — írja az előszóban a történész szerző.

Úttörő kísérletet vállalkozott Varga Sándor, a Szövetkezeti Terjesztő Vállalat egykori igazgatója: A magyar könyvkiadás és könyvkereskedeleme 1945–1957 című könyvében először tekintti át a magyar könyvkiadás felszabadulás utáni történetét. Először sorban az eseményekre összpontosítva mutatja be a régi kiadókat, a megváltozott körülményeket, a Könyvkiadók Egyesületének működését, a könyvszakma államosításának következményeit, a kiadók és szerzők viszonyát és az ünnepi könyvveteket. Érdekesítő kalauzából nemcsak egy szakma belső életéről, hanem egy korszak politikai és kulturális kulisszatitkaival is megismerkedhetünk. (Gondolat)

FILMNAPLÓ Egy új típusú kannibalizmus

Meglehetősen negatív képet fest társadalmi életünk egyik jelentős területéről Magyar József „A mi családunk” című dokumentumfilmjében — mégsem lehet semmit a szeméremet, hanem csak dicsérni lehet a bátorságát, hogy ehhez a kényes témához nyúl, s ennnyire nyíltan rávilágított a leglényegesebb dolgokra. A logikusan felvontatott tényeken túl hosszasan fűlembé esengenek Fekete Gyula keserű szavai: „Napjainkban egy új típusú kannibalizmus van kialakulóban, ennek értelmében faljuk fel gyermekeinket, annyival is jobban élünk.” Könnyen túlzott pesszimizmusnak nevezhetné bárki a fenti megjegyzést, de Magyar József képei egyértelműen meggyőzőnek annak igazságáról. Már a bevezető képsorok is mellbevágók, s még inkább azzá teszi a magyarázatként hozzáfűzött szöveg, melyből megtudjuk, hogy a felszabadulás előtti időszakban azok a gyermekek éltek menhelyen, akik szüleik halála miatt állami gondozásra szorultak. Ezzel szemben jelenlegi álla-

mi gondozottjaink 98 százalékának élnek a szülei. Így önmagában is szívbemékoló ez a tájékoztatásnak szánt mondat — a megszólaltatott gyermekek szavai azonban még több szomorúsággal töltik fel a hallótakat.

Az első képsortól az utolsóig megfigyelhető Magyar József következetes filmkészítési módszere: sohasem ítélik meg, nem keres semmilyen megoldást — csak fehéren fekete bemutatja a tényeket, ezzel a szenvtelen, száraz hangnemmél azonban mindenképpen állásfoglalásra kényszeríti a nézőket. Újra és újra azt a kérdést fogalmaztatja meg az emberrel, hogy helyese-e a társadalom részéről, hogy humánus rendelkezéseivel olyan családok létszámának a növekedését segíti elő, ahol a gyermekek születése csak eszköz a szülőknek bizonyos anyagi javak megszerzésére. Később fogalmazza meg a film egyik serdülőkorú riportalánya, hogy „miért hozott anyám engem és testvéreimet a világra, ha nem kellünk neki?” Vértelmezés és ugyanakkor vala-

mi megoldás keresését sürgető annak a kislánynak a látványa is, akit szülei alalmi gondozásba adtak, majd lakásukat kisebbre cserélték, s a különbözethat autót vettek. Ideiglenesen a tönkrement gyerekek-ről van szó, akik a bennük levő feszültséget kéztördele mozdulatokkal próbálják levezetni. Közvetlenül ezekre a mozdulatokra a film utolsó jeleneteinek egyike: szociális otthonban élő öregek kezük tördelve beszélnek gyermekeikről és azokról a körülményekről, melyek beköltözésüket szükségessé tették. Ezek az egymásra tragikusán rímelő jelenetek kétségbe vonhatatlanul igazolják a film egyik riportalányának igazán: milyen jogcimen várjuk el idővel gyermekeinktől az idősebb generáció gondozását, ha egyáltalán nem nyújtunk követendő példát számukra? Úgy tűnik, napjaink hajszolt életritmusában két generációnak — a fiataloknak és az egészen időseknek — egyszerűen nem jut hely, mert marad idő és nem marad energia személyük feltő gondozására.

Magyar József filmjének első és utolsó része kétség-telenül két végletet mutat be, ami azért szerencsére még véletlenül sem mondható általánosnak. Általánosnak nevezhetők azonban mindazok a részek, melyek egy mai bölcsődes egyszerű hétköznapját mutatja be. Kétségtelenül sarkított itt is a megközelítés, de ez is a pozitív alkotói szándékról tanúskodik: a mechanikusan ismétlődő mozdulatok fényképezésével kiáltoán hívja fel a rendező a figyelmet arra, hogy a monotonia ilyen nagymértékű megjelenése az élet kezdeti szakaszában könnyen idézheti elő az egyéniség későbbi sorvadását. S ezen csak látszólag tudnak enyhíteni a változatos bölcsődei programok, bármennyire is dicséri azok a film egyik bölcsődepartí riportalánya. Hogy mennyire veszélyessé válhat ez a monotonia, kitűnik azokból a beszélgetésekből, amelyeken keresztül a film alkotói azt szerették volna megtudni, milyen a kapcsolat a szülők és a gyermekek között. Több mint elgondolkoztató

az a rögtönzött színjáték, amelyben egy csütörtöki nap eseményeit mutatják be a gyerekek. Szinte minden megkérdéztet tanuló-nál ugyanazok a jelenetek játszódtak le, ugyanazok a semleges beszélgetések zajlottak le a szülők és gyerekek között, mint a példaként felvontatottnál.

Csak néhány jellemző problémát emeltem ki Magyar József filmjéből, de joggal sorolhatnám fel mind a hét tételt, melyben társadalmunknak ezt a fájó pontját boncolgatja. A részletes elemzés helyett azonban inkább csak a figyelmet hívnom fel erre a társadalmi szinten is jelentős alkotásra, s külön figyelmébe ajánlanam azoknak, akik tehetnének is valamit jelenlegi helyzetünk javításán. Sok igazság hangzik el a filmben, azok megvizsgálése, a változtatás módjának és lehetőségének megtalálása rövid időn belül elengedhetetlenül szükségessé válik, mert ez az új típusú kannibalizmus csak átmenetileg oldja meg gondjainkat, s ráadásul minél nagyobb méreteket ölt, annál inkább veszélyeztetni „békés, derűs öregségünket”.

Sümei Anikó

INGATLAN

Eladó Nyirbogáton kétszobás családi ház 1400 négyzetgölgö gyümölcsös...
Kertes családi ház eladó. Érdeklődni: Gerely u. 21. alatt.

APRÓHIRDETÉSEK

Kertes családi ház eladó. Érdeklődni: Gerely u. 21. alatt.
Hajdúszoboszlón, Bánomkertben üdülővezetben kétszobás üdülő eladó.

LAKÁS

Eladó Nagyerdőn 54 négyzetméteres, kétszobás társasház lakás 200 ezer Ft OTP plusz kp.
Mátfélle szobás, étkezős, 51 négyzetméteres, hitelmentes szövetkezeti lakást keresünk.

FOTORIPORTOKAT

saját felvételeiről SZÍNES KÉPEKET készítik.
PUSKÁS LASZLÓ fényképész. Megrendelésfelvétel az APARTMAN albérletközvetítő irodában.

ALBÉRLET

Albérletközvetítés garanciával! Vörös Hadsereg útja 22. Telefon: 17-441, 12-860.
Főberlet nélküli üres albérlet keresek minigazdálkodóként.

ÁLLÁS

Matematika, orosz korrepetálás. Béke útja 10-12. I. em. 2. Telefon: 22-871.
Töl képzett varró szakmunkásokat és betanított munkásokat tagként vagy alkalmazottként feltüntetve.

JÁRMŰ

0 km-es ARO eladó. „245 Dízel” jellegű a kiadóba.
Mindenféle szép bútor vétele és eladása. Arany János u. 13. Telefon: 20-019.

A DEBRECENI VÁROSGAZDALKODÁSI VÁLLALAT HAVAZÁSOK IDEJÉN

alkalmi hómunkásokat vesz fel.
DÍJAZÁS: 8 órára nappal 220,- Ft, 8 órára éjjel 290,- Ft. JELENTKEZÉS: Vigkévdű M. utca 7. sz. alatt.

A MÁV JÁRMŰJAVÍTÓ Üzem sürgösen

felvételre keres vasúti szakvizsgával rendelkező kocsirendelőket, magas kereseti lehetőség, egyműszakos foglalkoztatásra.
Cím: Debrecen. Április 4. útja 67. sz.

EXPRESSZ

Eleserelném mátfélle szobás, belvárosi OTP-lakásomat hasonló tanácsra. „Mielőbb” jellegűre a kiadóba.
Töcsökterben 54 négyzetméteres OTP-lakásomat elcserélném 44 négyzetméteresre. „Harmadik emeletig” jellegűre a kiadóba.

EGYÉB

Új cserépkályha építést, átrakást. Javítást garanciával vállalok. Góli Márton, Hajdúszoboszlón. Árpád u. 92.
Parkettázást, pvc- és szőnyegpadló-ragasztást vállalok. Görbendi, 18-680.

Kereskedelmi vállalat

PÁLYÁZATOT HIRDET egyetemi vagy számviteli főiskolai végzettséggel
KÖZGAZDASÁGI ÉS MUNKAÜGYI OSZTÁLYVEZETŐI MUNKAKÖR BETÖLTÉSÉRE

Dolgozókat alkalmaznak

Kiszöveket gyakorlott áras vagy kalkulációs végzettségű szakembert keres. Jelentkezni lehet a kiszöveket elnökénél. Debrecen, Vengő u. 9. sz. alatt.

ENGEDMÉNYES VÁSÁR

A SPORTSZERBOLTBAN (Debrecen, Vörös Hadsereg útja 32.) Gyermekpulóverek, egyes anorák, szabadidőruhák
20-30-40%-os engedménnyel kaphatók (amíg a készlet tart)
VIKER

Az ipari szövetkezetek kiállítótermében

BÉKÉCSABAI HETEK CÍMMEL RENDEZETT KIÁLLÍTÁS
1985. november 12-től 1985. december 9-ig TEKINTHETŐ MEG.

Kereskedelmi vállalat

PÁLYÁZATOT HIRDET egyetemi vagy számviteli főiskolai végzettséggel
KÖZGAZDASÁGI ÉS MUNKAÜGYI OSZTÁLYVEZETŐI MUNKAKÖR BETÖLTÉSÉRE

Dolgozókat alkalmaznak

Kiszöveket gyakorlott áras vagy kalkulációs végzettségű szakembert keres. Jelentkezni lehet a kiszöveket elnökénél. Debrecen, Vengő u. 9. sz. alatt.

A Volán 5. számú Vállalata (Nyiregyháza)

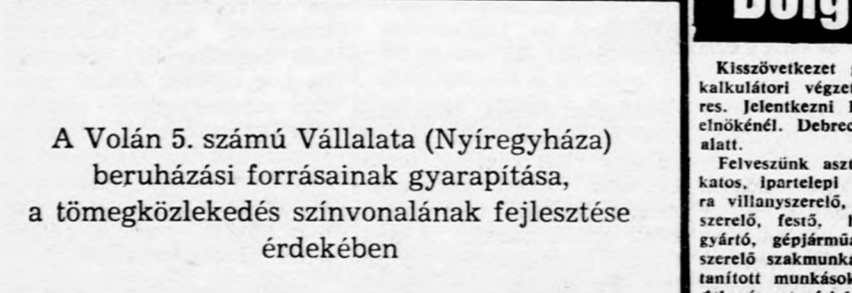
beruházási forrásainak gyarapítása, a tömegközlekedés színvonalának fejlesztése érdekében
lakossági kötvényt
bocsát ki 40 millió forint értékben.

A KÖTVÉNY ÉVI KAMATA: 11 SZÁZALÉK, LEJÁRATI IDEJE: 7 ÉV.

Az 5 000 és 10 000 forintos címletű kötvények 1985. november 20-tól vásárolhatók meg a Magyar Nemzeti Bank megyei Igazgatóságának pénztárában (Debrecen, Hatvan u. 15.).

A LEGJOBBT A FEHÉRVÁR ARUHAZBAN!

Távszabályozós, teletextes 16 programos készülékbe A LEGJOBB KÉPCSOVET szerelté be a VIDEOTON!
Ára: 44 800 Ft

lakossági kötvényt
bocsát ki 40 millió forint értékben.
A KÖTVÉNY ÉVI KAMATA: 11 SZÁZALÉK, LEJÁRATI IDEJE: 7 ÉV.
Az 5 000 és 10 000 forintos címletű kötvények 1985. november 20-tól vásárolhatók meg a Magyar Nemzeti Bank megyei Igazgatóságának pénztárában (Debrecen, Hatvan u. 15.).

Az ipari szövetkezetek kiállítótermében

BÉKÉCSABAI HETEK CÍMMEL RENDEZETT KIÁLLÍTÁS
1985. november 12-től 1985. december 9-ig TEKINTHETŐ MEG.
A bemutatott termékek egy része 1985. december 4-től december 9-ig reklámáron megvásárolható (lakástextil, bútor stb.)

Dolgozókat alkalmaznak

Kiszöveket gyakorlott áras vagy kalkulációs végzettségű szakembert keres. Jelentkezni lehet a kiszöveket elnökénél. Debrecen, Vengő u. 9. sz. alatt.

A LEGJOBBT A FEHÉRVÁR ARUHAZBAN!

Távszabályozós, teletextes 16 programos készülékbe A LEGJOBB KÉPCSOVET szerelté be a VIDEOTON!
Ára: 44 800 Ft

Kereskedelmi vállalat

PÁLYÁZATOT HIRDET egyetemi vagy számviteli főiskolai végzettséggel
KÖZGAZDASÁGI ÉS MUNKAÜGYI OSZTÁLYVEZETŐI MUNKAKÖR BETÖLTÉSÉRE

Dolgozókat alkalmaznak

Kiszöveket gyakorlott áras vagy kalkulációs végzettségű szakembert keres. Jelentkezni lehet a kiszöveket elnökénél. Debrecen, Vengő u. 9. sz. alatt.

ENGEDMÉNYES VÁSÁR

A SPORTSZERBOLTBAN (Debrecen, Vörös Hadsereg útja 32.) Gyermekpulóverek, egyes anorák, szabadidőruhák
20-30-40%-os engedménnyel kaphatók (amíg a készlet tart)
VIKER

A LEGJOBBT A FEHÉRVÁR ARUHAZBAN!

Távszabályozós, teletextes 16 programos készülékbe A LEGJOBB KÉPCSOVET szerelté be a VIDEOTON!
Ára: 44 800 Ft

Kereskedelmi vállalat

PÁLYÁZATOT HIRDET egyetemi vagy számviteli főiskolai végzettséggel
KÖZGAZDASÁGI ÉS MUNKAÜGYI OSZTÁLYVEZETŐI MUNKAKÖR BETÖLTÉSÉRE

Dolgozókat alkalmaznak

Kiszöveket gyakorlott áras vagy kalkulációs végzettségű szakembert keres. Jelentkezni lehet a kiszöveket elnökénél. Debrecen, Vengő u. 9. sz. alatt.

ENGEDMÉNYES VÁSÁR

A SPORTSZERBOLTBAN (Debrecen, Vörös Hadsereg útja 32.) Gyermekpulóverek, egyes anorák, szabadidőruhák
20-30-40%-os engedménnyel kaphatók (amíg a készlet tart)
VIKER

A LEGJOBBT A FEHÉRVÁR ARUHAZBAN!

Távszabályozós, teletextes 16 programos készülékbe A LEGJOBB KÉPCSOVET szerelté be a VIDEOTON!
Ára: 44 800 Ft

Kereskedelmi vállalat

PÁLYÁZATOT HIRDET egyetemi vagy számviteli főiskolai végzettséggel
KÖZGAZDASÁGI ÉS MUNKAÜGYI OSZTÁLYVEZETŐI MUNKAKÖR BETÖLTÉSÉRE

Dolgozókat alkalmaznak

Kiszöveket gyakorlott áras vagy kalkulációs végzettségű szakembert keres. Jelentkezni lehet a kiszöveket elnökénél. Debrecen, Vengő u. 9. sz. alatt.

ENGEDMÉNYES VÁSÁR

A SPORTSZERBOLTBAN (Debrecen, Vörös Hadsereg útja 32.) Gyermekpulóverek, egyes anorák, szabadidőruhák
20-30-40%-os engedménnyel kaphatók (amíg a készlet tart)
VIKER

A LEGJOBBT A FEHÉRVÁR ARUHAZBAN!

Távszabályozós, teletextes 16 programos készülékbe A LEGJOBB KÉPCSOVET szerelté be a VIDEOTON!
Ára: 44 800 Ft

Foto

November is útrakelt, D-csarnokokat, tett, különböző leste a pillan ket. Ezen a ha adunk közre.

Már csak pillan közéből, legalá kispadját. Az bännák, ha né elérkezeti...

A szellem sport nének egyik ter A munkahelyi d

Évről évre érde velési tanszéke felvételt a rajt u K. Szabó Gábor nál 98 futó jelen lamennien célb

Fotószemmel

November 23-án és 24-én fotóriporter kollégánk is útrakelt, Debrecenben járta a sportpályákat, a csarnokokat, a Nagyerdőt. Sok-sok felvételt készített, különböző sportágak versenyein, mérkőzésein leste a pillanatokat, hogy megörökítse az eseményeket. Ezen a helyen néhány érdekesnek vélt képet adunk közre.

Már csak pillanatok vannak hátra a DMVSC-Vasas mérkőzésből, legalábbis ekkor fényképeztek le a debreceniek kispadját. Az arcokról sugárzik az idegfeszültség — nem bannák, ha néhány perccel öregebbek lettek volna. Ez is elérkezett...

A szellem sportjának szerelmesei a Kossuth Lajos Tudományegyetem kémiai épületének egyik termében vetélkedtek. A 64 kocskás harcmegzőn változatos, érdekes a játék. A munkahelyi olimpia városi döntőjét vívták a résztvevők

Évről évre érdekes és egyre népebb a DUSE és az Agrártudományi Egyetem testnevelési tanszéke közös rendezvénye, a dr. Rajkai Tibor nemzetközi erdei futóverseny. A felvétel a rajt után készült — a kép közepén a Debrecenből a Bp. Honvéddhoz átigazolt K. Szabó Gábor (121-es rajtszámmal), aki a 12 000 méteres versenyt megnyerte. A rajtnál 98 futó jelent meg és indult el az erdei utakon, ösvényeken lezajlott viadalon, és valamennyien célba is érkeztek

Nem aerobic, női NB II-es röplabdamerkőzés látható a felvételen. A hálójátékot örökölte meg Iklódy János a D. Universitas—Mezőkövesd bajnoki mérkőzésén, melyet a debreceni lányok nyertek meg 3:2 arányban

sport

Sportrovat-ügyelet:
FÜLEP KORNÉL
Ügyelet: 9-től 12-ig
Telefon: 17-152

Váratlan vereség Kínától

Luzernben az első férfi sakkcsapat-világbajnokságon vasárnap a késő esti órákban a függőjátésmakkal folytatták a küzdelmeket. A folytatás a magyar versenyzőknek nem sikerült, 3,5:2,5 arányú vereséget szenvedett Kínától. Ez azért is kellemetlen meglepetés, mert a korábbi hét fordulóban mindössze egyetlen veszített partija volt az ezüstéremért küzdő magyar együttesnek.

További eredmények a 6. fordulóból: Magyarország—Románia 4,5:1,5. A 7. fordulóból: Magyarország—Svájc 3:2 (1). A 8. fordulóból: Szovjetunió—Anglia 3:2 (1), Argentína—NSZK 3:2 (1).

Az állás: Szovjetunió 32 (2), Magyarország 29 (1), Anglia 28 (2), Románia 25,5, Franciaország 25 (1), Kína 24 (1), Svájc 21 (3), Argentína 20 (3), NSZK 19,5 (3), Afrika-válogatott 6 (4).

SOROKBAN

A debreceni középfokú iskolák I. osztályos fiútáncos részére birkozóversenyt rendez a DMVSC. A vetélkedőre november 27-én, szerdán kerül sor a vasutasok Vágóhid utcai munkacsarnokában. Mérlegelés: délután 2-kor.

A területi labdarúgó-bajnokság Tisza-csoportjának versenybizottsága november 29-én, pénteken délután 2 óráig ülést tart Debrecenben a Simonffy utcai helyiségében. Ertekelik az őszi idény eseményeit, beszámolnak a fegyelmi helyzetéről.

Az idén is sok-sok sikert ért el a D. Volán salakpálya-motor-kerékpáros szakosztálya, amely idénnyári értekezletet november 29-én, pénteken este fél 6-kor tartja Debrecenben.

A 19 éves dél-afrikai születésű brit Zola Budd a Chicago elővárosában rendezett 10 km-es női viadalon — háromszáz résztvevő közt — győzelmet aratott. A férfiaknál az amerikai Nenow bírt legjobban az iramot, 6 28:35 perccel lett az első.

Visszatekintő

A szombati DMVSC-Vasas (1-0) bajnoki labdarúgó-mérkőzés hőse a debreceniek kapuvédője, Mező József volt. A hálója érintetlen maradt, pedig öt-hat alkalommal is farkasszemet nézett a góléhes angyalföldi támadókkal. Talán nincs is a kapusjáték technikai tárházának olyan eleme, melyet ne mutatott volna be. Magabiztosan állt őrt, csillogott-villogott, láthatóan élvezte a játékot. Határozottan irányította védőt, sőt még Mörtelek felé is harsogott olykor, amikor ők kissé visszakapcsoltak a sebességéből.

A lelátóról is érezhető volt, hogy a társai által „Dagadtnak” becézett Mező József szavának is tekintélyes súlya van.

Vajon mi lehet a valódi oka mégis, hogy ez a csupaszív sportember nyújtson bármilyen kiváló teljesítményt, mégsem élvezheti a szövetségi kapitány legcsekélyebb bizalmát sem? Mert hogy nincs nemzetközi rutinja — amit indokként hozott fel a közelmúltban Mezey György —, kétségtelen ugyan, de hogyan is lenne, ha mindaddig még a B-válogatott közelébe sem kerülhetett.

Miféle nemzetközi tapasztalata volt eddig a székesfehérvári Kosztának, aki nemrég Varsóban az UEFA Kupa-meccsen védte ki a Légia „szemét”?

Vajon nem arról van-e szó inkább, hogy a válogatott szakvezetője nem tartja megfelelő mércének Mező „Az év játékos” címét és hiányoznak azok az érzelmi elemek is, amelyek mások számára sokszor a címeres mez viselésének lehetőségét biztosítják.

De hát akkor vajon miért nem ezt mondja inkább a mindig következetes és nyílt Mezey?

Bücs Zsolt 66 perccel át „kilógott” a debreceni középpályás sorból. Teljesítményéről — ha finoman fogalmazunk — azt írhatom, hogy volt jobb... A nézők egy része különös heveséggel reagált a bágyadtan mozgó játékos rossz megoldásaira. És milyen a futball! Akit addig átkozott, egycsapásra gössé emelte az „ezerfejű Cézár”. Bücs szabadrúgás gólját valószínűleg sokáig fogják megemlegetni a szurkolók, és elvitatkoznak azon, hogy az érdem Bücsé avagy Gulyáé. Amikor a csapatok levonultak, a borostás arcú debreceni középpályást már kórusban éltették a nézők.

Nagy Lajosnak igazán nem volt könnyű dolga, amikor a szezon elején a DMVSC-hez került. A területi bajnokságból egyből a rivalfafenyébe. Egy kisebb hullámvölgyet maga mögött hagyva kitűnően játszik azóta meccsről meccsre. Így volt ez a Vasas ellen is, amikor még a gólszerzés lehetősége is megcsillant előtte. Kár, hogy nem sikerült, mert ezzel koronázhatta volna meg igazán kitűnő alakítását.

Ma már a közönség azon része is megtapsolja itt-ott hajmeresztő, de elegáns megoldásait, akik nemrég még kételkedtek a képességeiben. Úgy tűnik, a szezon végére befogadta a debreceni publikum Nagy Lajost, akinek kissé csetlő-botló mozdulatai némelykor Chaplin kedvesen furcsa járását idézik.

Örömmel üdvözöltem a találkozó után Paróczai Sándort, aki hosszas kihagyás után lépett ismét pályára és jól játszott. Kikapcsolta a rábizott Izsót. Teljesítményén azonban meglátszott, hogy még nincs teljesen rendben.

Szeretném előre is megköszönni az egyesületnek, hogy lehetővé teszik számomra azt, hogy a közeli napokban Münchenbe utazzak és ott az a világhírű német professzor is megtekintse sérülésemet, aki a Tatabánya játékosát, a kapus Kiss Imrét mütötte. Ez a sebészi beavatkozás kisebbfajta szenzációt kellett, hiszen Imrénének egy bika inszalagját ültette a térdébe. Remélem, számomra is talál valamilyen, ha nem is ennyire meghökkenítő gyógymódot...

Az utolsó percekben a hazaiak már az eredmény tartására törekedtek. A labda egyszer csak kigurult az oldalvonalon túlra. A Vasas jutott bedobáshoz. A pettyes nyomába Balogh A. és egy kis debreceni labdaszedő gyerek eredt. A kissrác volt az ügyesebb és egy pillanatra eldugta a lasztit az idegesen közelelő angyalföldi legény elől. Ez a mozdulata nem kis derűt és tapsot váltott ki a lelátón. Az ifjú reménység a nagyoktól ellesett módon megfordult és felemelt kezével — mintha ez a világ legtermészetesebb dolga lenne — intett. Oké, vettem! Sz. J.

MEGYEI BAJNOKSÁG

Létavértes-Sárrétudvari 1-1 (1-0)

A Hajdú-Bihar megyei labdarúgó-bajnokság őszi idénye tulajdonképpen már 17-én befejeződött, azonban egy mérkőzést elhalasztottak, melyet 24-én, vasárnap bonyolítottak le. Sárrétudvariban a Létavértes 1-1 arányú döntetlen eredményt ért el. A bajnoki táblázaton a Sárrétudvari helyet cserélt a Derecskével.

Létavértes-Sárrétudvari 1-1 (1-0). Sárrétudvari, 400 néző, vezette Szabó I. Létavértes: Fenyős — Barta, Vársárhelyi, Papp, Kovács, Gáll, Belényesi (Janka), Kárándi.

SÚLYEMELÉS

A D. Honvéd az NB I-ben!

A napokban jelent meg a Magyar Súlyemelő Szövetség tájékoztatója az 1985-ös bajnoki idényről. Ebből — ismételen — megtudhatjuk, hogy az utánpótlást jelentő fiatalok milyen eredményeket, helyezéseket értek el az év folyamán.

Közölték az NB I és NB II végeredményét. Eszerint a Tatabánya lett aranyérmes, kiesett az NYVSSC, a DVTK és a TAC. Az NB II-ben bajnok a Húsos SE, második a PMSC, harmadik a D. Honvéd Bocskai. E három egyesület súlyemelő-csapata felkerült az NB I-be! Az NB II-ben a DMVSC az utolsó, a 12. helyen végzett. A területi bajnokságból felkerült az NB II-be a Haj-

Szűcs, Varga, Vancsa. — Sárrétudvari: Kerekes — Madar, Török, Megyesi, Szabó, Hegedűs Gy., Hegedűs Z., Eröss, Vass, Végh, Nagy. Jó iramú, de közepes színvonalú volt a küzdelem. A csapatok dícséretére mondva: sportszerű keretek közt játszottak. Az első féldobban a létavértesi Varga talált a hálóba, szünet után a sárrétudvari Szabó egyenlített. Az egyenlő erők összecsapása igazságos pontosztokozást hozott. Kitétek: Barta, Kovács, Papp, Vársárhelyi, illetve Madar, Végh és Hegedűs Gy.

Iffjúsági: Sárrétudvari-Létavértes 1-1 (0-0). Az 1985-86-os bajnokság tavaszi idényét március 2-án kezdik.

A megyei labdarúgó-bajnokság őszi végeredménye

1. H. Vasas 15 11 2 2 37-15 24
2. Kaba 15 7 5 3 43-14 19
3. Hadhazt. 15 8 3 4 31-23 19
4. BUSE 15 7 5 3 21-14 19
5. Mipepécs 15 7 4 4 18-16 18
6. Polgár 15 6 5 4 20-15 17
7. S-udvari 15 4 8 3 23-19 16
8. Derecske 15 5 5 5 23-18 15
9. Létavértes 15 6 3 6 28-29 15
10. K-apáti 15 5 3 7 23-25 13
11. B-nagyb. 15 4 4 7 14-30 12
12. Hajdúnánás 15 5 1 9 20-27 11
13. Nádudvar 15 4 3 8 20-27 11
14. D. Volán 15 2 7 6 18-25 11
15. Komádi 15 3 7 5 23-37 11
16. Nagyrábé 15 3 3 9 13-40 9

